

Vuosikertomus

2019

”Tarve on samansuuruisille
työllisyystoimille kuin
edellisen hallituksen aikana.”

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus

Aki Kangasharju.....	4
----------------------	---

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2019

EtläKeyNotes: Tavoitteena vallan tasapaino.....	6
Etlan tutkimukset vaikuttivat laajalti 2019	10
Etlä laski kasvuennusteitaan.....	16
Miten parantaa ikääntyneiden hyvinvointia? Silver Economy Forum vastasi.....	22
Etlä vaikuttaa laajasti ja avoimesti julkisuuden kautta	24
Talous ja hallinto	28

Liitteet

Valtuuskunta ja hallitus	33
Henkilöstö	34
Etlan sarjoissa ilmestyneet julkaisut.....	35
Artikkelit ja julkaisut muissa kuin Etlan sarjoissa.....	38
Seminaareja Etlässä	41
Esitelmät, alustukset ja keskustelut.....	42
Asiantuntijatehtävät, lausunnot ja kuulemiset.....	50
Tuloslaskelma ja tase.....	53

Toimitusjohtajan katsaus

VUODEN 2019 TAPAHTUMIEN vyöry ja vauhti on ollut poikkeuksellisen kiivasta. Tätä kirjoitettaessa elämme jo Suomessakin historiallisessa koronapandemian aiheuttamassa poikkeustilassa, rajat suljettuina. Vaikea olisi ollut etukäteen nähdä, että Suomessa vuoden aikana istuu jo kolmas pääministeri. Tai että loppuvuonna 2019 Kiinassa vielä tuntematon COVID-19 hyppäsi eläimestä ihmiseen ja aloitti maailmanvalloituksensa. Se mullistaa koko vuoden 2020, kirjoittaa Aki Kangasharju katsauksessaan.

Talousnäkymät olivat heikkenemässä jo vuonna 2019. Kesällä pelättiin taantuman alkavan minä hetkenä hyvänsä. Etlan ennusteryhmä pudotti kasvuennustettaan jo keväällä, kun lähitulevaisuuden näkymät alkoivat heiketä. Lisää ennustetta alennettiin syksyllä 2019. Keskuspankkien elvytys ja Yhdysvalloissa kiihtyvä presidentinvaalikampanjointi saivat kuitenkin kauppasodan lientymään ja taantuman väistymään. Kansainvälisestä taloudesta saatiinkin vuodenvaihteessa koko ajan vahvistuvia uutisia. Sitten iski korona.

Etla julkaisi heti alkuvuodesta tulevalle hallitukselle muistion, jossa suositeltiin uudistuspolitiikan jatkamista ja työllisyyden nostamista ykköstavoitteeksi. Huomiota tuli kiinnittää erityisesti työmarkkinoiden toiminnan parantamiseen, työvoiman tarjonnan lisäämiseen sekä tutkimuksen ja koulutuksen kehittämiseen.

Vuoden toisen puoliskon aikana Etla herätti keskustelua kiky-sopimuksen työllisyysvaikutuksista ja uuden hallituksen vaarallisesti menoja lisäävästä politiikasta.

Etlan tutkimustoiminta jatkui vakaana, ja yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista kiihdytettiin. Kannatusyhdistyksen rahoituksen pienenemistä onnistuttiin pitkälti kompensoimaan, ja laitos menestyi projektirahoituksen hankinnassa. Etlan saama medianäkyvyys kasvoi jälleen. EtlaKeyNotes-sarja sai jatkoa MIT:n professorin, maailman siteeratuimman taloustutkijan, **Daron Acemoglu**n esitelmällä huhtikuussa.

Tutkimustyön fokusta kohdennettiin vuoden mittaan. Etla tutkii tästä lähtien entistä selkeämmin markkinoiden toimivuutta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Tutkimus ryhmittäytyy talouspolitiikan arviointiin ja kansainvälisten muutosvoimien vaikutuksiin.

Organisaation raja-aitoja madallettiin, ja laitos sai myös uusia tutkimusjohtajia. **Jyrki Ali-Yrkkö**, **Antti Kauhanen** ja **Heli Koski** uusina tutkimusjohtajina tuovat pitkäaikaisina etlalaisina myös oivallista jatkuvuutta johtoryhmän työhön. Laitoksen uuden strategian jalkauttaminen käynnistettiin koko henkilöstön yhteisellä kick-off-tilaisuudella, ja rekrytoimme vuoden mittaan myös uusia tutkijoita taloon.

Etlan asema taloudellisen tiedon tuottajana ja talouspolitiikan kommentoijana on kiistaton. Henkilöstö

on osaavaa, aktiivista ja ketterää reagoimaan uusiin ja muuttuviin tiedontarpeisiin. Etlan tutkimuksen integriteetistä on käyty keskustelua julkisuudessaakin, mutta integriteettimme on tästä vain vahvistunut. Tiedostamme vastuumme ja toimimme vertaisarvioidusti ja avoimesti.

Alkuvuonna 2020 valmistuneessa VATT-arviossa arvioitiin myös Etlaa verrokkina, ja saimme kehuja erityisesti viestin selkeydestä, yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta ja näkyvyydestä sekä tutkimusteemojen relevanssista ja ajankohtaisuudesta. Tuosta arviosta olemme erityisen iloisia.

Kiitänkin Etlan henkilöstöä saamastani tuesta, kun aloitin maaliskuussa 2019 laitoksen johtajana. Kiitän myös edeltäjäni **Vesa Vihriälää** erinomaisesta työstä Etlan kehittämisessä sekä hallitusta saamastani tuesta. Etla on jo nyt selvästi fyysistä kokoaan suurempi ja vaikuttavampi taloustutkimuslaitos. Tästä on hyvä jatkaa.

Aki Kangasharju
3. huhtikuuta 2020

EtlakeyNotes: Tavoitteena vallan tasapaino

”**VAPAISSA VALTIOISSA** ei saa olla dominanssia, itsevaltiutta eikä väkivallan uhkaa”.

Maailman arvostetuin, viitatuin ja palkituin taloustieteen professori **Daron Acemoglu** MIT:stä kävi kertomassa näkemyksiään demokratiasta ja vapaudesta keskiviikkona 24.4. EtlakeyNotes-tilaisuudessa Finlandia-talolla.

– Liberaalien talouksien ja autokraattisten yhteiskuntien koko on maailmassa yhtä suuri, mutta suunta on huolestuttava. Demokratia ei ole uhattuna ainoastaan kehittyvissä maissa ja kasvavissa talouksissa, herätteli Etlan tuore toimitusjohtaja **Aki Kangasharju** kutsuvierasyleisöä avatessaan elokuussa 2019 Etlä-KeyNotes-tilaisuuden.

Kiina on kehitystrendissä avainpelaaja ja Venäjänkin on vapausasteita mittaavissa tutkimuksissa matalalla. Professori Daron Acemoglu kuvaakin valtioiden valta-asemaa ja yhteiskunnan tasapainoa omalla esimerkillään kapeasta käytävästä (*corridor*).

Olennaista on löytää tasapaino vallan ja kansalaisyhteiskunnan välillä, ja silloin pääsee kapeaan putkeen keskelle Acemoglu diagrammaa.

– Jos käytävä on hyvin kapea, sieltä on helppo luiskahdtaa ulos, Acemoglu huomauttaa.

Käytävän kapeuteen tai leveyteen vaikuttavat monet rakenteelliset tekijät, kuten työvoiman neuvotteluvoima, ihmisoikeudet tai globalisaation luonne – tai vaikkapa se, rohkaistaanko teollisuuden vai maatalouden erikoistumiseen.

Kapean käytävän salaisuus

Acemoglu kirjoitti yhdessä **James A. Robinsonin** kanssa vuonna 2012 ilmestyneen menestysteoksen, joka kantaa suomeksi nimeä *Miksi maat kaatuvat* (*Why nations fail*). Syksyllä 2019 suomeksi ilmestynyt teos kä-

sittelee kapean käytävän paradigmat ja siihen liittyvää itsevaltiutta, anarkiaa ja vapautta (*The Narrow Corridor: Despotism, Anarchy and Liberty*).

Kirjaansa siteeraten Acemoglu esittää valtioiden ja kansalaisyhteiskuntien keskinäisen tilanteen diagrammalla, jossa tasapaino haetaan pyrkimällä keskellä kulkevaan käytävään. Sisälle tähän putkeen ovat päässeet esimerkiksi Iso-Britannia ja Yhdysvallat, mutta ulkopuolelle jää despoottinen Kiina ja monia muita valtioita.

– Erilaisilla valtion ja yhteiskunnan suhteilla on vaikutusta siihen, miten muut asiat yhteiskunnassa toimivat. Myös teknologian vaikutus on riippuvainen näistä tekijöistä, sanoo Acemoglu.

Hyvässä ja pahassa

Valtioille on ennustettu milloin poliittisen ja taloudellisen liberalismien voittoa, milloin taas anarkian ja väkivallan leviämistä ympäri maailmaa – ja jopa teknologian koston. Professori ja historiantutkija **Yuval Noah Harari** on ennustanut, että tekoäly johtaisi lopulta digitaaliseen diktatuuriin. Esimerkiksi Kiinassa data on jo valjastettu kansalaisten valvontaan ja rekistereihin.

Acemoglu korostaa, että tekoäly voi toimia niin hyvässä kuin pahassa. Esimerkiksi kasvojen tunnistukseen on investoitu miljardeja dollareita eri puolilla maailmaa, koska hallitukset haluavat kontrolloida kansalaisiaan. Toinen alue, mihin investoinnit kohdistuvat, on datan kerääminen ihmisten jokapäiväisestä elämästä.

Olennaista on löytää tasapaino vallan ja kansalaisyhteiskunnan välillä, korosti professori Daron Acemoglu Helsingissä.

– Vapaus liittyy myös teknologian käyttöön. Miten teknologia vaikuttaa, riippuu siitä, kuinka me sitä käytämme, hän muistuttaa.

Tämä koskee myös tekoälyä, jota voidaan käyttää niin heikentämään valtiota kuin luomaan despotismiakin – tai tukemaan tasapainoa yhteiskunnassa. Mutta mitkä tekijät tämän määräävät? Acemoglu aloittaa oman konseptuaalisen kehikkonsa rakentamisen historiallisen kaukaa, aina Gilgameksen tarinasta lähtien ja kuljettaa selitystä kreikkalais-roomalaiseen historiaan, germaaneihin, Song-dynastiaan, anglosaksiseen yhteiskuntaan ja Tudoreihin asti.

– Mutta se, mikä on erottanut Euroopan muista, on tasapaino, joka saatiin aikaan roomalaisten valtakunnan ja germaanien heimoinstituutioiden välillä.

Olennaista germaanien sotajoukoille olivat kokoukset (*assembly*), joilla oli todellista valtaa. Niitä oli sekä tärkeiden miesten kesken että tavallisten ihmisten välillä.

Kaltevalla pinnalla

Pääsy tasapainoiseen käytävään ei ole helppoa, sillä monet maat ovat kaltevalla pinnalla, väittää Acemoglu. Vapauskaan ei ole staattista. Pelkona ovat poliittinen hierarkia, yhteiskunnan sisäiset normit ja niiden vaikutus hierakiaan.

Mikä valtio sitten kuuluu despoottisiin valtioihin putken ulkopuolella ja mikä taas on Acemoglun termin *Punaisen kuningattaren* dynamiikassa?

– On välttämätöntä, ettei rajoiteta valtion valtaa ja vastuuta, mutta tasapainotetaan se kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Tästä käy hänen mukaansa esimerkkinä Ruotsin nousu, johon kuului kompromisseja ja lehmänkauppoja.

Miten sitten nykypäivänä käsitellään kehittyneiden maiden ongelmia?

– Lista on pitkä: automaatio, globalisaatio, työllisyys ja epätasa-arvoisuus, talouden keskittyminen, sosiaalinen media ja demokratian toiminta, hän luettelee.

Kaksi tärkeää kohtaa löytyy vielä Acemoglun listalta: voimasuhteiden tasapaino sekä uudet instituutiot tarkastelemaan suurempia ja monimutkaisempia valtion instituutioita.

Professori Daron Acemoglun Suomen-vierailu toteutettiin Etlan ja Yrjö Jahnssoonin säätiön yhteistyönä.

Teksti: Helena Raunio / ETLA

Kuvat: Juuso Heinonen / ETLA

Etlan toimitusjohtaja Aki Kangasharju, professori Daron Acemoglu ja Etlan hallituksen puheenjohtaja Carl Haglund.

Etlan tutkimukset vaikuttivat laajalti vuonna 2019

VUONNA 2019 Etlan julkaisuina ilmestyi yli 30 kirjaa, raporttia, muistiota ja Working Paperia. Etlassa tehtyjä tutkimuksia, selvityksiä ja artikkeleita ilmestyi tämän lisäksi muissakin kuin Etlan omissa sarjoissa. Ohessa poimintoja vuoden aikana julkiseen keskusteluunkin nousseista raporteista.

Työmarkkinoille joustoa ja sosiaaliturvaan elinkaariajattelua

Muistioita tulevalle hallitukselle – Talouspolitiikan linjaus keväällä 2019 (Muut Julkaisut) tarkasteli tulevan hallituskauden talouspolitiikan tavoitteita ja esitti suosituksensa keskeisiksi politiikkalinjauksiksi.

Etla arvioi 8. tammikuuta julkaistussa muistiossaan, että Suomen talous voi tulevalle hallituskaudella ylittää noin kahden prosentin vuotuisen kasvuun. Siihen pääsemiseksi tarvitaan kuitenkin työllisyysasteen nousu noin 75 prosentin tasolle vuoteen 2023 mennessä. Laajaa julkaisuutta saaneen julkaisun kirjoittamiseen osallistuivat **Vesa Vihriälä, Tero Kuusi, Jukka Lassila, Tarmo Valkonen, Katariina Nilsson Hakkala, Heli Koski, Petri Rouvinen, Antti Kauhanen, Krista Riukula, Mika Maliranta ja Niku Määttänen.**

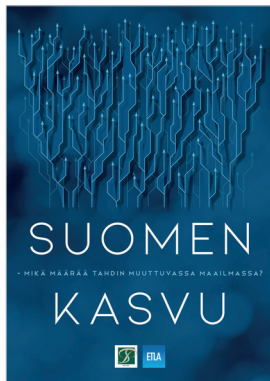
Brexitin vaikutukset näkyvät suomalaisyrityksissä

Brexit – Millaisia ovat arvoketjut Suomen ja Britannian välillä? (ETLA Raportti 89) havainnollisti globaalien arvoketjujen kautta syntyviä yhteyksiä Ison-Britannian ja Suomen sekä muun EU-alueen välillä.

Jyrki Ali-Yrkön ja Tero Kuusen 14. maaliskuuta julkistettu tutkimus osoitti, että Britannian EU-ero uhkaa syödä maan kansainvälisestä kaupasta saamaa arvonlisää, vaikka suora vienti maahan ei merkittävästi vähenisikään. Kolmasosa myös Suomen arvonlisäpohjaisesta viennistä kulkeutuu Britanniaan jonkin kolmannen maan kautta, siksi brexitin vaikutukset uhkaavat näkyä erityisen vahvasti myös suomalaisyritysten arvoketjuissa. Sekä tutkimus että ulkoministeriön julkistustilaisuus saivat hyvin huomiota mediassa.

Suomen kasvu – Mistä se on kiinni?

Suomen kasvu – mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa? (Etla Sarja B278) oli yhdessä Paulon Säätiön kanssa toteutettu laaja kirjahanke, jossa kaikkiaan 13 suomalaista ekonomistia tarkasteli tuottavuuden ja samalla talouden kasvun edellytyksiä yhtä vaalikautta pidemmälle.

Seppo Honkapohjan ja **Vesa Vihriälän** toimittama, 26. maaliskuuta julkaistu kirja nosti erityisesti esille uuden tiedon ja sen pohjana olevan tutkimuksen merkityksen. Kasvuun tarvitaan uuden tiedon ohella myös kilpailun luomaa painetta ja hyvää sopeutumiskykyä. Kirjan julkistustilaisuus keräsi salin täyteen yleisöä.

Verotuksen lähiajan muutospaineet

Verotuksen muutospaineet ja tulevaisuus (Muut julkaisut) -raportti oli Etlan ja VATT:n yhteinen VN TEAS-selvitys, joka kävi läpi mm. ilmastopolitiikan, uuden teknologian ja yritysverokilpailun verotukseen tuovia paineita.

Yhdenmukainen vero kaikille kasvihuonekaasupäästöille ohjaisi vähentämään päästöjä mahdollisimman edullisesti, arvioidaan 26.4. julkaistussa tutkimuksessa. Selvityksestä käy ilmi myös, ettei kotimaisella robottiverolla voida suojata suomalaisia työntekijöitä kilpailulta ulkomaisia robotteja vastaan. Etlan osalta selvityksen tekivät **Niku Määttänen** ja **Tarmo Valkonen**.

75 % työllisyysaste vaatii uusia toimia

Hallituskauden työllisyysshaaste: Työllisyysasteen nousu 75 prosenttiin edellyttää uusia rakenneuudistuksia ja parempaa kilpailukykyä (ETLA Muistio 79) teki selväksi, ettei hallituskauden työllisyystavoite toteudu ilman merkittäviä uudistuksia sekä kilpailukykyä parantavaa palkanmuodostusta.

Aki Kangasharjun ja **Antti Kauhasen** 11.5. julkaistun muistion mukaan tarvitaan noin 40 000 työpaikkaa sen lisäksi, mitä ennusteiden mukaan on muutoinkin syntymässä, jotta 75 prosentin tavoitteeseen päästäisiin. Tarve on siis vielä samansuuruisille toimille kuin edellisen hallituksen aikana, kuului viesti, joka vaikutti voimakkaasti yhteiskunnalliseen keskusteluun Suomessa.

Suomen kasvu -kirjan tekijöitä kirjan julkistustilaisuudessa 26.3.2019. Takarivi: Petri Rouvinen, Vesa Vihriälä, Tero Kuusi, Ari Hyytinen. Eturivi: Seppo Honkapohja, Heli Koski, Katriina Nilsson Hakkala, Anni Huhtala ja Mika Maliranta. Kuvasta puuttuvat: Bengt Holmström, Antti Kauhanen, Panu Poutvaara ja Otto Toivanen.

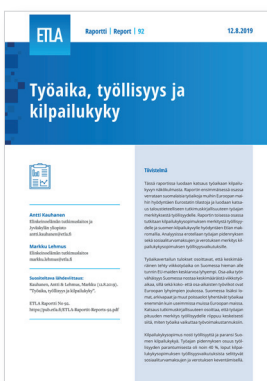
Tuottavuus ja palkat matalia maahanmuuttajien yrityksissä

Maahanmuuttajataustaiset, paikalliset ja globaalit yritykset Suomen työpaikka- ja tuotantorakenteiden muutoksessa (ETLA Raportti 91) tarkasteli maahanmuuttajien perustamien yritysten reaalisen arvonlisäyksen, työllisyyden ja työn tuottavuuden kasvua vuosina 2007–2016.

Mika Malirannan ja **Satu Nurmen** 14.5. julkaistusta raportista käy ilmi, että maahanmuuttajien omistamat yritykset Suomessa luovat suhteellisesti muita enemmän uusia työpaikkoja, mutta yritysten tuottavuus ja palkkataso ovat hyvin matalia. Tästä syystä niiden vaikutus talouden kasvuun on toivottua vähäisempi. Tutkimus herätti keskustelua niin mediassa kuin sosiaalisessakin mediassa.

Kiky nosti työllisyyttä ja paransi kilpailukykyä

Työaika, työllisyys ja kilpailukyky (Etla Raportti 92) -selvitys osoitti kiistellyn kilpailukyky sopimuksen työllisyysvaikutukset ja tarkasteli myös työaikaa työllisyyden ja kilpailukyvyn näkökulmasta.

Kiky-sopimuksen työllisyysvaikutus oli merkittävä ja se paransi myös Suomen kilpailukykyä, kiteyttää 12.8. julkaistu **Antti Kauhasen** ja **Markku Lehmuksen** tutkimus. Työajan pidennyksen osuus työllisyyden parantumisesta oli noin 40 prosenttia, loput selittyvät sosiaaliturvamaksujen ja verotuksen keventämisellä. Suomalaisten tekemät viikkotyötunnit ovat hieman alle tunnin EU-maiden keskiarvoa lyhyemmät. Keskustelu raportista jatkuu yhä.

Suomi kärsi muita vähemmän EU:n Venäjän vastaisista pakotteista

EU:n Venäjän vastaisten kauppapakotteiden vaikutus länsimaiden vientiin (ETLA Raportti 95) osoitti, että Suomi on kärsinyt EU:n Venäjän vastaisista kauppapakotteista vähemmän kuin muu maailma keskimäärin.

Birgitta Berg-Anderssonin 11.11. julkaistun selvityksen mukaan pakotteiden alaisen tuotteiden osuus Suomen viennistä oli muita pienempi jo ennen pakotteita, ja siten myös pudotus pakotteiden asettamisen jälkeen on ollut pienempi. Hyvin uusiutu tutkimus liittyy Ulkopoliittisen instituutin ja Etlan yhteiseen VN TEAS-hankkeeseen, eikä siinä tutkittu vielä Venäjän vastapakotteiden vaikutuksia Suomeen.

Teknologiajätit valtaavat uusia markkina-alueita

Data markets in making: the role of technology giants (ETLA Working Papers 72) -tutkimus selvitti, kuinka henkilötietoon liittyvien ideoiden suojaaminen patenteilla on parin viime vuosikymmenen aikana lisääntynyt merkittävästi, samalla kun teknologiajättien rooli on laajentunut.

Heli Kosken (Etlä) ja **Mika Pantzarin** (Helsingin yliopisto) 19. marraskuuta julkaistettu tutkimus käy läpi tekoälyyn liittyvien patenttihakemusten kasvua sekä yrityskauppoja. Patenteja ja yritystoimintaa koskeva data kertoo datajättien laajentumisesta rahoituslalle ja hyvinvointipalveluiden markkinoille. Suomesta datajätit ovat ostaneet mm. tekoälyyn, sisätalapaikannukseen ja terveyssovelluksiin erikoistuneita yrityksiä.

EtläTalks-videosarjassa Jari Korkin vieraana oli mm. Etlan tutkija Birgitta Berg-Andersson.

Korotetut poistot lisäävät investointeja

Poisto-oikeudet, investoinnit ja julkinen talous (ETLA Raportti 96) -tutkimus kertoi, että hallituksen esittämä määräaikainen korotettujen poistojen salliminen lisäisi todennäköisesti investointeja.

Korotetut poistot mahdollistaisivat yritysten investointimenojen vähentämisen verotuksessa nykyistä nopeammin ja alentaisivat siten uusilta investoinneilta vaadittavaa tuottoa, totesi tutkimuksen tehnyt **Niku Määttänen**. TT-säätiön rahoittama tutkimus julkaistiin 2. joulukuuta.

Uutta tietoa bisnesenkeiden roolista

Business Angel Investment, Public Innovation Funding and Firm Growth (ETLA Raportti 97) toi uutta tietoa bisnesenkeiden roolista Suomessa.

Ikka Ylhäisen, Jyrki Ali-Yrkön ja Mika Pajarisen 4.12. julkaistu tutkimus osoitti, että enkelirahoitusta saaneet yritykset eivät kasva muita nopeammin, mutta rahoitus lisää nuorten yritysten selviytymistä. Bisnesenkelit sijoittavat etenkin tietojärjestelmien kehitykseen, teknologiaintensiivisiin nuoriin yrityksiin ja edesauttavat näin Suomen talouden luovaa uudistumista.

Vapaakauppasopimusten hyöty EU-keskiarvoa pienempi

The economic impact of EU free trade agreements for Finland and the EU (Muut julkaisut) -tutkimuksen mukaan vapaakauppasopimuksilla on ollut positiivisia vaikutuksia EU:ssa, mutta Suomessa vaikutus on jäänyt keskiarvoa alemmaksi.

Suomen vienti on kyllä kasvanut merkittävästi moniin vapaakauppasopimusten piirissä oleviin maihin, mutta kasvua selittää pääosin yleinen, globalisaatiosta johtuva kaupan lisääntyminen. Joillakin toimialoilla, kuten metsäteollisuudessa sekä kone- ja laitevalmistuksessa, vaikutukset ovat olleet merkittäviä. **Katariina Nilsson Hakalan, Tero Kuusen, Ville Kaitilan, Markku Lehmuksen ja Maria Wangin** laatima VN TEAS-tutkimus julkistettiin 16.12.

Etla laski kasvuennusteitaan

TUTTUUN TAPAAN Etla julkisti vuonna 2019 kaksi omaa suhdanne-ennustetta: 19. maaliskuuta ja 16. syyskuuta. Viime vuosina Etla on lisännyt erityisesti kansainvälisen talouden sekä Suomen eri toimialojen seurantaansa. Talouden ennustamisessa käytössä on useita malleja ja laskentajärjestelmiä. Vuonna 2019 kokeiltiin ennustetiimissä ensimmäistä kertaa myös robottiekonomistia eli Robonomist Oy:n data-analytiikkaa ja automatisointia.

Ennustepäällikkö **Markku Lehmuksen** johtama Etlän ennusteryhmä seuraa ja ennakoi yleistä taloudellista kehitystä, arvioi talouspolitiikan vaikutuksia sekä kehittää aktiivisesti ennustetyön menetelmiä. Tärkeimpiä julkaisuja ovat Suhdanne, joka ilmestyi kaksiosaisena vuosikirjana (Suhdanne 2019:1 ja Suhdanne 2019:2), sekä kuukausittain ilmestyvä Kuukausiraportti-julkaisu, joka tunnettiin aiempina vuosina nimellä Suhdannenäkymät.

Maaliskuussa laskimme talouden kasvuennustetta, koska arvioimme, että Suomen talouskasvu hidastuu vuosina 2019 ja 2020. Kokonaistuotannon arvioimme kasvavan 1,4 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2020 talouskasvuksi arvioimme 1,2 prosenttia. Heikkenevä talouskasvu oli seurausta maailmantalouden kasvun hiipumisesta, ja ennustimme, että vuodesta 2020 lähtien talouskasvu tulee olemaan hyvin riippuvaista yksityisen kulutuksen kasvusta. Arvioimme julkisen talouden tasapainon paranevan sekä vuonna 2019 että 2020, mutta pysyvän alijäämäisenä: alijäämäksi ennustimme 0,6 prosenttia bkt:sta vuonna 2019 ja 0,4 prosenttia vuonna 2020. Työttömyysasteeksi ennustimme 6,7 prosenttia sekä vuonna 2019 että 2020.

Syyskuussa totesimme, että Suomen talouskasvu hidastuu selvästi vuosina 2019 ja 2020. Laivatoimitusten ansiosta vienti vetää, tosin talouskasvu on entistä enemmän riippuvainen kotimaisesta kysynnästä. Syysennusteemme mukaan Suomen kokonaistuotanto vuonna 2019 kasvaa 1,1 prosenttia ja 0,9 prosenttia vuonna 2020. Julkistalouden tasapaino heikkenee niin

hidastuvan talouskasvun kuin myös hallituksen menoläysysten takia. Arvioimme myös Suomen talouden ajautuvan vuonna 2019 tekniseen taantumaan 18 prosentin todennäköisyydellä ja vuoden 2020 loppuun mennessä 48 prosentin todennäköisyydellä. Myös työttömyysasteen ennustimme laskevan vielä vuonna 2019, mikä oli seurausta vuoden 2018 lopun erinomaisesta kehityksestä työmarkkinoilla.

Etlä uudisti Suhdannenäkymät Kuukausiraportiksi

Aiemmin Suhdannenäkymät-julkaisuna tunnettu kuukausittainen tilaajapohjainen ennuste eli Kuukausiraportti uudistettiin kokonaan vuonna 2019. Nimen lisäksi vaihtui uuden Kuukausiraportin ulkoasu, ja loppuvuodesta mukaan liittyi kokeiluluontoisesti myös robottiekonomisti, jonka Etlalle tuotti startup-yritys *Robonomist Oy*.

Juha Itkosen ja **Otto Laosmaan** perustama *Robonomist* toi raporttiin käytännössä data-analytiikkaa ja automatisointia pilvessä elävien algoritmien muodossa. Itkonen on aiemmin työskennellyt mm. Suomen Pankissa talouden ennustamisen ja digitalisaation parissa, Laosmaa puolestaan data-analytikkona riski- ja ennustemallinnuksen parissa.

Etlän ennustepäällikkö **Markku Lehmus** toivoi robottiekonomistin parhaimmillaan vapauttavan asiantun-

tijatyötä rutiininomaisesta datahausta analysointiin ja datan jalostamiseen ennusteeksi. Robottiekonomistikeilun on määrä päättyä alkuvuodesta 2020.

EUROFRAME: Talouskasvu hidastuu ja epävarmuus kasvaa

Kymmenen johtavan ja riippumattoman eurooppalaisen taloustutkimuslaitoksen verkoston EUROFRAMEN vuotuinen raportti *Economic Assessment of the Euro Area: Winter 2018/2019* julkistettiin 30. tammikuuta. Raportin suhdanne-ennusteessa EUROFRAME ennakoii euroalueen talouskasvun hidastuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2019 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2020.

Parhaan paperin palkintoa juhlimassa tutkija Nelli Valmari, ennustepäällikkö Markku Lehmus, tutkimusjohtaja Antti Kauhanen ja tutkimuspäällikkö Tero Kuusi.

- Pienenä avotaloutena Suomi on herkkä maailmantalouden huolille ja heilahteluille, siksi talouskasvu hidastuu myös meillä kuluvana vuonna selvästi, enemmän kuin vielä viime syyskuun ennusteessa oletimme, arvioi Etlän ennustepäällikkö Markku Lehmus, yksi EUROFRAME-ennusteen laatijoista.

Etlä on yksi kymmenestä EUROFRAME-ennustetta laativasta eurooppalaisesta taloustutkimuslaitoksesta. Yhteisen ennusteen laadintaan osallistuu arvostettuja tutkimuslaitoksia ympäri Eurooppaa, muun muassa DIW Berlin ja IfW-Kiel Saksasta, National Institute of Economic and Social Research (NIESR) Britanniasta ja Bureau for Economic Policy Analysis (CPB) Hollannista. Etlä osallistuu myös verkoston vuotuisen konferenssiin, joka käsittelee euroalueen ajankohtaisia aiheita.

Etlän tutkimukset keräsivät palkintoja 2019

Etlän tutkimusjohtaja **Antti Kauhanen** ja tutkija **Nelli Valmari** voittivat vuoden paras paperi -kilpailun työn taloustieteeseen keskittyvässä *Labor and Employment Relations Association (LERA)* -vuosikokouksessa Baltimoressa, Yhdysvalloissa. Heidän tutkimuksensa julkaistiin vuonna 2018 johtavassa työn taloustieteen julkaisussa *ILR Review*'ssa.

Kauhasen, Valmarin ja **Jed DeVaron** paperi *Internal and External Hiring* (Akateemiset julkaisut) tarkastelee Suomen yksityissektorilla työskentelevien henkilöiden urapolkuja.

- On hienoa saada tunnustusta tutkimuksestamme. Työmme tarjoaa uutta tietoa siitä, miten aiempi työura on yhteydessä myöhempään urakehitykseen, Nelli Valmari iloitsee.

Etlän tutkija **Hanna Virtanen** voitti puolestaan parhaan posterin palkinnon arvostetussa *The Society of Labor Economists (SOLE)* -konferenssissa Virginiassa, Yhdysvalloissa. SOLE on perustettu edistämään työn taloustieteen tutkimusta, ja vuodesta 1995 järjestetty vuosittainen konferenssi on alan merkittävin.

Virtasen ja **Mikko Sillimanin** posterin *Labor Market Returns to Vocational Secondary Education* (Etla Working Papers 65) käsittelee ammatilliseen koulutukseen valittujen myöhempää työmarkkinamenestystä verrattuna lukioon valittuihin.

– Tämä palkinto on osoitus siitä, että suomalaisella aineistolla ja suomalaisessa kontekstissa tehty tutkimus todella kiinnostaa maailmalla, vaikka monesti ajatellaan, että näin ei olisi, Hanna Virtanen kuvailee palkinnon merkitystä.

Vuonna 2019 päättyi Etlassa useampikin monivuotinen tutkimushanke

Vuonna 2019 saatiin Etlassa päätökseen kolme laajaa, monivuotista tutkimushanketta: SWiPE (*Smart Work in Platform Economy*), Polkuja työhön sekä yhteistyössä *Berkeley Roundtable on the International Economy at the University of Californian* kanssa toteutettu BRIE-ETLA, joka sai jälleen myös jatkoa tuleville vuosille.

Vuonna 2016 alkanut SWiPE oli Suomen Akatemian ja Strategisen tutkimusneuvoston rahoittama hanke, jossa tutkittiin digitaalisuuden vaikutusta ihmistyön sisältöön, laatuun ja määrään sekä näiden vaikutuksia koulutusjärjestelmälle, organisaatorakenteille ja yrittäjyydelle. Työn sisältö, muodot sekä työn tekemisen ja yrittäjyyden tavat ovat olleet murroksessa globaalin talouden muutosten sekä uusien teknologioiden ja alustojen myötä.

SWiPE-hankkeissa tutkittiin mm. yrityssektorin uusiutumista sekä työn merkityksen yksilöllisiä, organisatorisia ja yhteiskunnallis-taloudellisia muutoksia Suomessa ja kansainvälisesti. Lisäksi hankkeessa kartoitettiin palkkatyön ja yrittäjyyden välisiä yhteyksiä, yliopistolähtöistä ja tiedeperustaista yrittäjyyttä sekä teknologian tuottamia osaamishaasteita ja mahdollisuuksia. SWiPE-hanke toteutettiin Turun yliopiston, TTL:n sekä Etlan toimesta. Hankkeen yhteistyökumppaneina olivat SITRA, Perheyriyksen liitto, KONE, Settlementtiliitto ja CREME.

Etlan koordinoima Polkuja työhön -hanke selvitti puolestaan kolmen vuoden ajan, kuinka ammattirakenteen muutos haastaa osaamisen. Globaalit trendit, kuten

Etlan tutkijat Nelli Valmari ja Hanna Virtanen olivat muun muassa palkittujen Etla-tutkimusten takana.

teknologinen muutos ja tuotannon siirto ulkomaille, muokkaavat ammattirakenteita, mutta trendien osamiseen liittyvät seuraukset ovat olleet huonosti ymmärrettyjä.

Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamassa laajassa kolmivuotisessa tutkimushankkeessa tutkittiin mm. millaisia vaikutuksia ammattirakenteiden muutoksella on työelämään pyrkivien nuorten koulutus- ja tutkintovalintoihin sekä IT-taitovaatimuksiin. Lisäksi selvitettiin vaikutuksia aikuiskoulutukseen, aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin ja maahanmuuttajien jo valmiiksi heikkoon työmarkkinatilanteeseen.

Tutkimuksen keskeisenä ajatuksena oli arvioida kokonaisvaltaisesti osaamisen ja sen hankkimisen, ylläpidon, kehittämisen ja uudistamisen vaikutusta työmarkkinasiiirtymien onnistumiseen sekä mahdollisuuksiin päästä pysyvästi kiinni työmarkkinoille tai palata sinne takaisin ammattirakenteiden perinpohjaisen uudelleenjärjestelyn olosuhteissa. Hankekonsortion muodostivat Etlä, Turun yliopiston RUSE-yksikkö sekä Työterveyslaitos. Hankkeen puitteissa julkaistiin kymmenkunta laajaa tutkimusta.

Jo vuonna 2001 alkanut Etlan ja BRIE:n (*Berkeley Roundtable on the International Economy at the University of California, Berkeley*) tutkimusyhteistyö sai kesällä 2019 kolmen vuoden jatkokauden. Tutkimushanketta johtavat Etlan puolelta tutkimusjohtaja **Heli Koski** ja johtava tutkija **Timo Seppälä**.

BRIE-ETLA-yhteistyön päätavoitteena on ollut selvittää, kuinka uusien teknologiaratkaisujen käyttöönotto ja digitaalisten alustojen hyödyntäminen muuttavat liiketoimintaa, teollisuutta ja työtä. Lisäksi tutkimushankkeen avulla on haluttu tarjota asianmukaisia liiketaloudellisia, lainsäädännöllisiä ja yhteiskunnallisia ratkaisuja muutosten tuomiin haasteisiin. BRIE-ETLA 2019–2022 tutkimussuunnitelma *Shaping the Future in the Era of Intelligent Tools: AI and Beyond* keskittyy tutkimaan uusien ja tulevien informaatioteknologioiden vaikutuksia yrityksiin ja yhteiskuntaan.

– On kunnia jatkaa jo viisitoista vuotta jatkunutta tutkimusperinnettä yhteistyössä Berkeleyn yliopiston kanssa. Odotamme innolla, mitä seuraavat kolme vuotta tuovat tullessaan, sanoo Etlan Timo Seppälä.

Verotuksen muutospaineet ja tulevaisuus -raportti toteutettiin yhteistyössä VATT:n kanssa. Kuvassa: VATT:n johtava tutkija Seppo Kari (vas.), tutkimusprofessori Kaisa Kotakorpi, valtiovarainministeriön vero-osaston ylijohtaja Terhi Järvikare ja Etlan tutkimusjohtaja Niku Määttänen.

Etlan tutkimusjohtaja Jyrki Ali-Yrkkö esittelee brexitiä ja globaaleja arvoketjuja käsittelevää tuoretta tutkimusta Säätytalolla 14.3.2019.

Syksyn suhdanneseminaarin paneelin aiheena 16.9. olivat nollakorot ja keskusteluun osallistuivat johtaja Jaakko Kiander Eläketurvakeskuksesta, tutkimusjohtaja Essi Eerola VATT:sta sekä pääanalyytikko Jan von Gerich Nordeasta. Paneelia moderoi Etlan toimitusjohtaja Aki Kangasharju.

Miten parantaa ikääntyneiden hyvinvointia? Silver Economy Forum vastasi

Heinäkuussa Etla osallistui poikkeuksellisen laajaan Silver Economy Forum -tapahtumaan Finlandia-talossa, Helsingissä. Foorumi oli osa Suomen EU-puheenjohtajuuskauden virallista ohjelmaa ja samalla yksi YK:n ”terveen ikääntymisen vuosikymmenen” (*Decade of Healthy Aging*) lähtölaukauksista.

Tapahtuman järjestivät sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Pankki ja Finanssiala. Etlan tutkimusjohtaja **Niku Määttänen** esitteli foorumissa alustavia tuloksia ikääntyneiden hyvinvoinnin parantamiseksi kahdessa eri puheenvuorossa. Tulokset ja pohdinnat kiinnostivat arvovaltaista yleisöä ja saivat runsaasti huomiota myös mediassa.

Määttänen esitteli lyhyesti Finlandia-talon päätälaisudessa, kuinka asuntovarallisuutta purkamalla ikääntyneillä keskiluokan kotitalouksilla olisi mahdollisuus käyttää vapautuneet varat omaan hyvinvointiinsa. Hän toivoi markkinoille myös vakuutuksia, jotka helpottaisivat asuntovarallisuuden hyödyntämistä. Yksityisiä eläkevakuutuksia on tarjolla, mutta ne edellyttävät usein pitkäaikaista säästämistä.

– Ikääntyneet tarvitsisivat kilpailullisesti hinnoiteltuja *kertamaksullisia* eläkevakuutuksia, jotka tarjoaisivat

tasaisen tulovirran loppuelämäksi. Elinikäisen eläkevakuutuksen ansiosta ihmisten ei tarvitse lykätä säästöjen kuluttamista siltä varalta, että he sattuvat elämään poikkeuksellisen pitkään. Hoivavakuutus puolestaan olisi tehokkain tapa varautua pitkäaikaiseen hoivan tarpeeseen. Tarvittava säästösumma on paljon suurempi ilman vakuutusta, Määttänen pohti.

Samaisessa osiossa Määttäsen lisäksi puhuivat myös Finanssialan toimitusjohtaja **Piia-Noora Kauppi**, Bank of America -investointipankin johtaja (*Head of Retirement and Wealth Solutions*) **Lorna Sabbia**, Singaporen terveysministeri **Amy Khor** ja Alankomaiden terveysministeriön ohjelmajohtaja **Reinier Koppelaar**.

Finanssiala järjesti iltapäivällä medialle myös suomenkielisen oheistilaisuuden, jossa Etlan Niku Määttänen kertoi laajemmin alustavista tutkimustuloksistaan ja ehdotuksistaan koskien uusia vakuutustuotteita. Tilaisuus keräsi paikalle runsaan joukon kiinnostuneita kuulijoita ja median edustajia. Määttäsen lisäksi oheistilaisuuteen osallistuivat sosiaali- ja terveysministeri **Aino-Kaisa Pekonen** ja Kansallisen senioriliiton ja eläkeläisliittojen etujärjestö EETU:n puheenjohtaja **Anneli Taina**, jotka kommentoivat Etlan ehdotuksia. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi Piia-Noora Kauppi.

Silver Economy Forum -tapahtumassa tilaisuuden puheenjohtaja Finanssialan toimitusjohtaja Piia-Noora Kauppi, sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen, eläkeläisliittojen etujärjestö EETU:n puheenjohtaja Anneli Taina sekä Etlan tutkimusjohtaja Niku Määttänen.

Etlä vaikuttaa laajasti ja avoimesti julkisuuden kautta

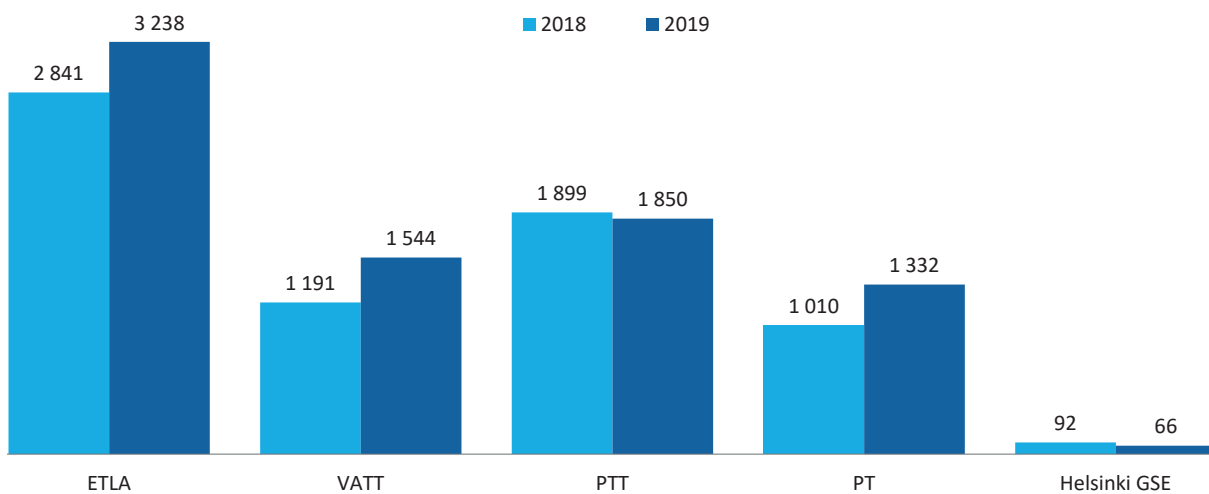
ETLAN VIESTINTÄSTRATEGIAN ytimessä on avoimuus ja laaja näkyvyys laitoksen tutkimuksille, tutkimukseen perustuville kannanotoille sekä perustelluille näkemyksille. Avoimella, oikea-aikaisella ja oikein kohdennetulla viestinnällä tavoitellaan tutkimustyöllemme mahdollisimman laajan medianäkyvyyden kautta vaikuttavuutta, joka tukee päätöksentekoa.

Etla siirtyi mediaseurannassaan vuonna 2019 pohjoismaisen Retrieverin asiakkaaksi, joten seuraamme nyt entistäkin tarkemmin kotimaista medianäkyvyyttämme paitsi verkossa, myös painetussa mediassa sekä radion ja television uutis- ja ajankohtaisohjelmissa. Retriever-yhtiönä saa muita palveluja tarkemmat tiedot printti-mediasta, joten Etlan kokonaisnäkyvyyden taso on aiemmasta, verkkopainotteisesta (Meltwater) seurannasta noussut liki kaksinkertaiseksi eikä ole näin ollen vertailukelpoinen vuotta 2018 vanhempiin tilastoihin. Siksi näytämme poikkeuksellisesti tässä vain kahden vuoden tilastot.

Etlan kotimainen medianäkyvyys kasvoi jälleen vuonna 2019 selvästi (+14 %) edellisvuoteen verrattuna. Etlaan liittyviä uutisia ja artikkeleita julkaistiin kotimaisessa mediassa **3 238** kappaletta, eli keskimäärin kymmenkunta artikkelia joka päivä. Medianäkyvyydessään Etla on huomattavasti kokoaan isompi tekijä.

Ensimmäisen vuosineljänneksen näkyvimpiä aiheita olivat luonnollisesti Etlan toimitusjohtajan vaihtuminen **Vesa Vihriälästä Aki Kangasharjuun**, mutta myös Etlan esittämät uudistukset hallitusohjelmaan eli Muis-tioita tulevalle hallitukselle. Toisella neljänneksellä pu-

Tutkimuslaitosten medianäkyvyys 2019 (verkko, printti, TV/radio, kpl)

Lähde: Retriever.

huttivat mm. Trumpin hallinnon kaavailemat autotullit ja Etlan arvio niiden vaikutuksista Suomessa sekä hallituksen 75 prosentin työllisyystavoite, joka Etlan arvion mukaan vaatii toteutuakseen uusia rakenneuudistuksia.

Kesällä Etla sai viestintään avuksi kesätiedottajan, jonka ansiosta tutkimuksemme näkyivät hyvin myös hiljaisena loma-aikana. Esimerkiksi Silver Economy -tapahtuman yhteydessä Etla julkisti Finanssialan rahoittamasta tutkimuksesta ennakkotuloksia ja ehdotti ikäihmisille asuntovarallisuuden hyödyntämistä tulevaisuuden hoi-
vakuuttamiseen.

Heti lomien jälkeen Etla julkaisi arvionsa kiky-sopimuksen ja työajan pidennyksen työllisyysvaikutuksista Suomessa ja keskustelua siitä on käyty vilkkaasti vielä vuonna 2020. Laskelmia tarkennettiin myöhemmin, mutta niiden pohja on pitänyt myös kriittisissä ekonomisti-arvioissa.

Kolmannella neljänneksellä julkisuutta sai runsaasti syksyn suhdanne-ennuste, jossa ennakoimme Suomen

ajautuvan taantumaan lähes 50 prosentin todennäköisyydellä. Ennakoimme myös jo silloin, ettei hallituksen työllisyystavoite ole toteutumassa. Loppuvuonna mediaa kiinnosti mm. tutkimuksemme, jonka mukaan Suomi on kärsinyt muita vähemmän EU:n Venäjä-pakotteista. Tuolle tutkimukselle on luvassa myös jatkoa, kun selvitämme Venäjän vastapakotteiden vaikutuksia suomalaisen teollisuuteen.

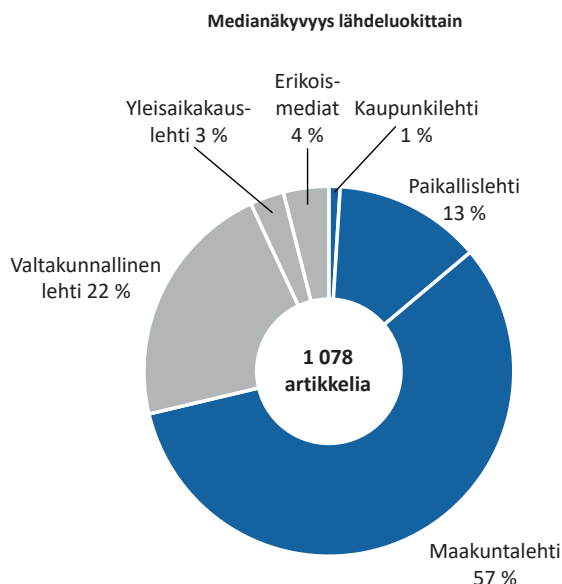
Vuonna 2019 tutkimuslaitosten medianäkyvyysvertailussa (Retriever) näkyvin oli jälleen Etla. Etlan kannalta tärkeimmät mediat olivat Kauppalehti (210), Helsingin Sanomat (166) ja YLE (95). Näkyvyys oli laajaa myös maakunnissa, kuten Pohjalaisessa (107), Turun Sanomissa (93) ja Aamulehdessä (90 artikkelia tai mediamainintaa). Etla näkyy siis joka puolella Suomea, ei vain pääkaupunkiseudulla.

Vuonna 2019 Etla jatkoi aktiivista keskustelua sosiaalisen median viestipalvelu Twitterissä. Twitter-tilillämme on jo yli **2 100** säännöllistä seuraajaa: valtaosin talouden tutkijoita, asiantuntijoita, päättävissä asemassa olevia sekä median edustajia. Twitter toimiikin merkittävänä julkaisukanavana myös tutkimuksille, ETLA-kolumneille ja kannanotoillemme. Koulutuksen ansiosta aktiivisesti twiittaavia tutkijoita Etlassa on jo 16. Eniten Etlaan liittyvää keskustelua sosiaalisessa medias-
sa käytiin vuoden aikana kiky työllisyysvaikutuksista.

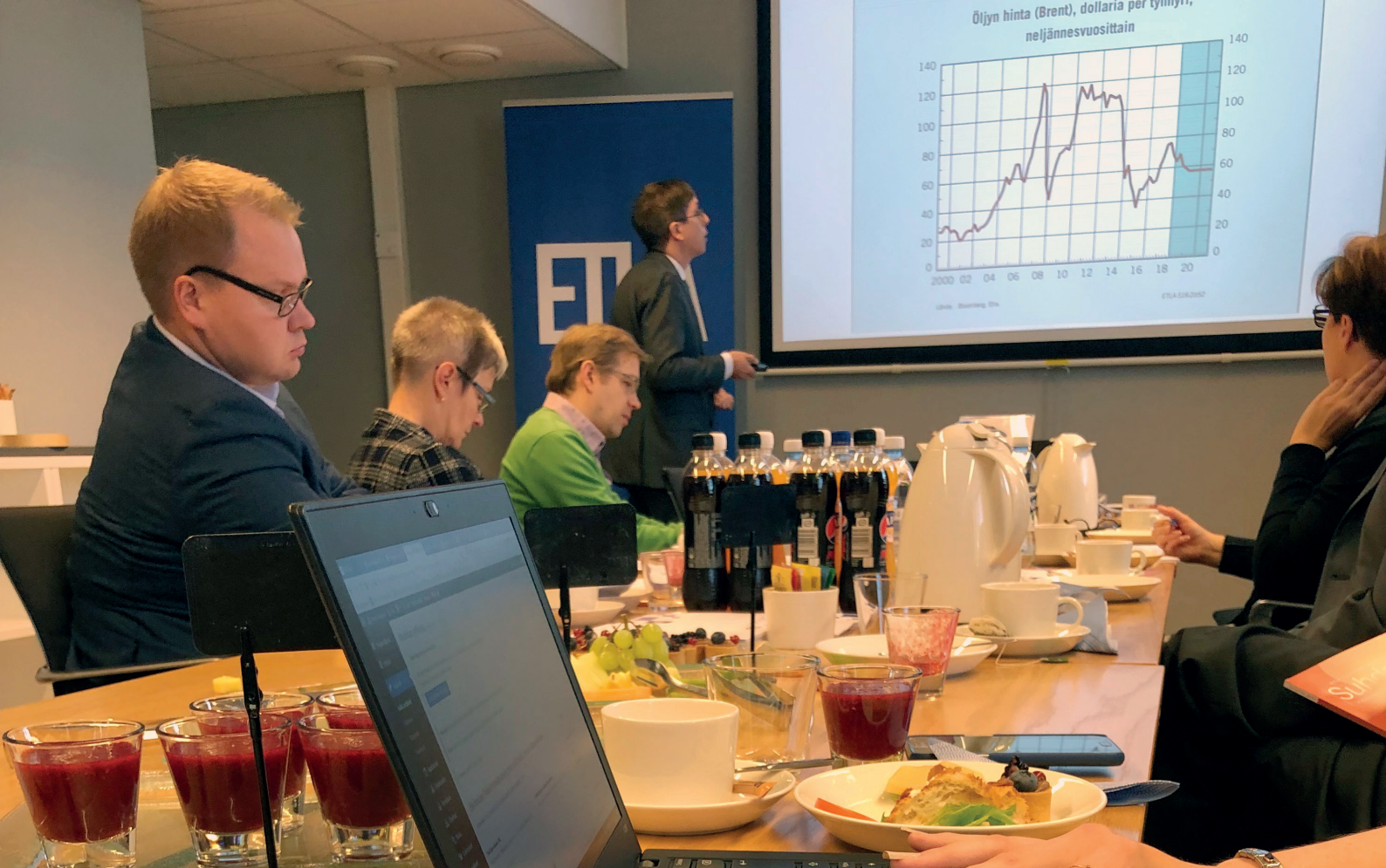
Etlan oma videotuotanto jatkui ja laajeni vuonna 2019. EtlaTalks-keskusteluserjassa teimme nyt yhteistyössä Talous.TV:n kanssa kevätkaudella viisi ajankohtaista tutkijahaastattelua, tiukasti paketoituna ja alle vartissa käsiteltynä. Haastattelijana toimi Talous.TV:n päätoimittaja **Jouko Marttila**. Pääpaino oli tuttuun tapaan uusien kasvojen esille tuomisessa sekä tutkijoiden kouluttamisessa tuleviin tv-haastatteluihin.

Syyskaudella toteutimme tutkijoille päivän mittaisen ammattimaisen TV- esiintymiskoulutuksen toimittaja **Jari Korkin** ja viestintäjohtaja **Tytti Sulanderin** johdolla. Koulutukseen liittyviä nettivideoita julkaistiin Aamu-TV-tyyppisenä konseptina Etlan nettisivuilla sekä YouTube-kanavallamme.

Myös lehdissä ETLA näkyy joka puolella Suomea

Lähde: Retriever.

Etlan ennustepäällikkö Markku Lehmus esittelee syksyn Suhdanne-ennustetta toimittajille 16.9.2019.

Kiky-sopimus nosti työllisyyttä ja paransi Suomen kilpailukykyä. 12.8. julkaistu tutkimus keräsi paikalle kymmeniä toimittajia ja tutkimuksesta tehtiin lähes 300 juttua ja artikkelia.

Talous ja hallinto

VUONNA 2019 ETLASTA lähtivät uusiin haasteisiin toimitusjohtaja **Vesa Vihriälän** lisäksi tutkimusjohtajat **Petri Rouvinen** ja **Mika Maliranta**. Heidän tilalleen uusiksi tutkimusjohtajiksi valittiin **Jyrki Ali-Yrkkö** ja **Heli Koski**. Laitos rekrytoi riveihinsä myös uusia tutkijoita, jotka vahvistavat osaamistamme mm. globalisaation ja digitaalisen talouden tutkimuksessa. Rekrytoinnit jatkuvat vuonna 2020.

Yhdistys ja hallitus

TT-SÄÄTIÖN ja Elinkeinoelämän keskusliiton lisäksi yhdistyksen jäseniä olivat Finanssiala ry., Kaupan Liitto ry, Metsäteollisuus ry sekä Teknologiateollisuus ry.

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 28.5.2019 ja syyskokous 18.12.2019. Hallitus kokoontui vuonna 2019 viisi kertaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi Carl Haglund. Etlalla on myös valtuuskunta, joka kokoontui kaksi kertaa.

Henkilöstö

VIUDEN 2019 lopussa Etlaan (ml. Etlatieto Oy) oli työsuhteessa noin 40 henkilöä. Koko henkilökunnasta tutkimus- ja ennustetyössä oli 30 henkilöä, joista yhdeksällätoista oli tohtorin tutkinto. Etla on pyytänyt tutkimusprojekteihin osallistuvia ulkopuolisia korkeatasoisia koti- ja ulkomaisia tutkijoita Etlan Senior Felloweiksi. Vuoden 2019 lopussa Etlalla oli yksitoista Senior Fellowta.

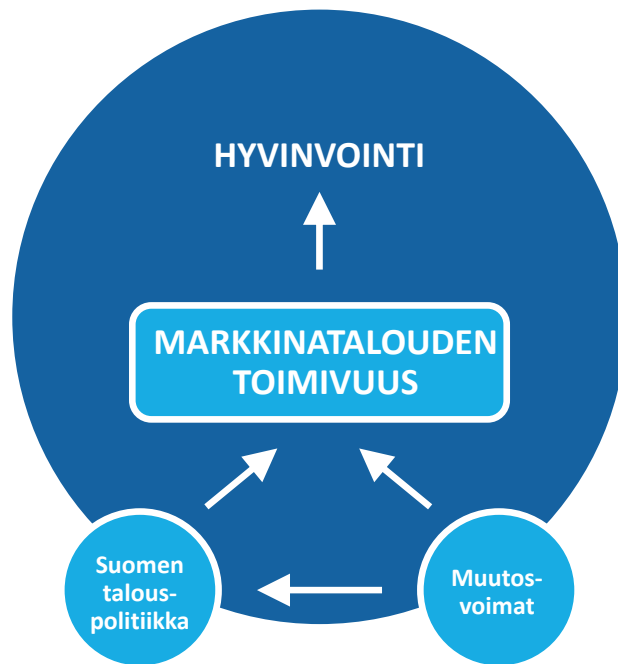
Henkilöstöllä on käytössä kattava työterveyspalvelu. Työhyvinvointia ylläpidetään myös henkilökuntayhdistyksen ja sen ohessa toimivien urheilu- ja kulttuuritoimikuntien avulla.

Talous

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOKSEN toiminnan tuotot, mukaan lukien jäsenrahoitus (1,5 M€) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus tieteen edistämiseen olivat vuonna 2019 yhteensä 4,8 miljoonaa euroa. Jäsenrahoituksen osuus laski alle kolmanneksen tuotoista. Toiminta oli jonkin verran alijäämäistä.

Vuoden aikana Etlassa oli meneillään vajaa neljäkymmentä tutkimusprojektia, joihin saatiin ulkopuolista rahoitusta. Projektituotot olivat vuonna 2019 yhteensä 2,6 miljoonaa euroa, jonkin verran edellisvuotista vähemmän. Projektirahoittajia olivat mm. Suomen Akatemia, Euroopan unioni, Business Finland, TT-säätiö sekä eri ministeriöt. Etla oli mukana monissa valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimustoiminnan rahoittamissa hankkeissa sekä viidessä yhteiskunnallisesti merkittävää ja vaikuttavaa korkeatasoista tiedettä rahoittavan Suomen Akatemian alaisen Strategisen tutkimuksen neuvoston hankkeessa.

Etlan vuoden 2015 lopussa myymien kiinteistöosakkeiden tulot on sijoitettu tavoitellen pitkäaikaista vakaata tuottoa, jolla pyritään kattamaan vuokralle siirtymisen lisäämiä kustannuksia.

Etlan strategian perusteella toimintaa fokusoitiin ja terävöitettiin. Etla tutkii entistä selkeämmin markkinoiden toimivuutta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Aki Kangasharju toivotti vieraat tervetulleeksi taloustutkimuslaitosten kesäjuhliin.

Toimistotilat

Etla toimii OP-Henkivakuutus Oy:ltä vuokratuissa tiloissa Arkadiankatu 23:ssa lähellä Svenska Handelshögskolania, Helsinki Graduate School of Economicsia, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT:ia ja Palkan-saajien tutkimuslaitosta. Samassa rakennuksessa toimii myös Ulkopoliittinen instituutti UPI. Etla vuokraa osan tiloistaan Elinkeinoelämän valtuuskunta EVAlle ja Etlatieto Oy:lle.

Yhteistoiminta EVAn kanssa

Etlan toimitusjohtaja on myös EVAn toimitusjohtaja. EVAn toimisto työskentelee läheisessä yhteistyössä Etlan kanssa samoissa toimitiloissa. EVAlla on omat hallintoelimet ja oma budjetti.

Tytäryhtiöt

Etlatieto Oy tekee perus- ja soveltavaa taloustutkimusta. Yhtiö ei jaa osinkoa, vaan voitto käytetään tutkimustoimintaan ja tutkimustulosten levittämiseen. Vuonna 2019 toiminnan laajuus oli 0,5 miljoonaa euroa. Tili-vuosi oli hieman ylijäämäinen.

Vuoden aikana valmistui mm. bisnesenkelirahoituksen vaikutuksia, yritysten t&k-toiminnan kansainvälistymistä ja brexitin arvoketjuvaikutuksia koskevat hankkeet.

Taloustieto Oy kustantaa Etlan ja EVAn julkaisut sekä järjestää Etlan kanssa Suhdanteen julkistamisen yhteydessä lounasseminaarit. Taloustieto Oy:n liikevaihto oli noin 73 tuhatta euroa ja tilivuosi oli hieman alijäämäinen.

Etlan ja EVAn henkilöstö pääsi lokakuussa tutustumaan Meyer Turun telakkaan.

Liitteet

LIITE 1

Valtuuskunta ja hallitus

Valtuuskunta

Puheenjohtaja

Johtaja Carl Haglund

Jäsenet

Toimitusjohtaja Elina Björklund
 Hallituksen puheenjohtaja Aaro Cantell
 Toimitusjohtaja Henrik Ehrnrooth
 Toimitusjohtaja Jaakko Eskola
 Asiamies Leif Fagernäs
 Pääjohtaja Mikko Helander
 Pääjohtaja Taavi Heikkilä
 Toimitusjohtaja Jyri Häkämies
 Hallituksen puheenjohtaja Mika Ihamuotila
 Toimitusjohtaja Pia Kalsta
 Maajohtaja Ari Kaperi
 Toimitusjohtaja Hille Korhonen
 Hallituksen puheenjohtaja Matti Lievonen
 Toimitusjohtaja Pekka Lundmark
 Hallituksen puheenjohtaja Marjo Miettinen
 Toimitusjohtaja Risto Murto
 Hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi
 Toimitusjohtaja Jussi Pesonen
 Pääjohtaja Timo Ritakallio
 Hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa
 Vuorineuvos Maarit Toivanen
 Toimitusjohtaja Jaana Tuominen
 Toimitusjohtaja Mika Vehviläinen
 Konsernijohtaja Christoph Vitzthum

Hallitus

Puheenjohtaja

Johtaja Carl Haglund

Varapuheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja Kari Jordan

Jäsenet

Hallituksen puheenjohtaja Timo Ahopelto
 Toimitusjohtaja Satu Huber
 Hallituksen puheenjohtaja Matti Kähkönen
 Toimitusjohtaja Timo Lappalainen
 Professori Paul Lillrank
 Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila
 Osastopäällikkö Leena Mörttinen
 Hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos

LIITE 2

Henkilöstö

Toimitusjohtaja

Aki Kangasharju

Tutkimus

Työmarkkinat ja koulutus

Tutkimusjohtaja: **Antti Kauhanen**

Tutkijat: **Hanna Virtanen** ja **Krista Riukula**

Tutkimussihteeri: **Pekka Vanhala**

Tutkimusneuvonantaja: **Rita Asplund**

Tutkimusharjoittelija: **Siiri Naumanen**

Kasvu, kansainvälinen kauppa ja kilpailu

Tutkimusjohtaja: **Heli Koski**

Tutkimuspäälliköt: **Katariina Nilsson Hakkala**,

Terhi Maczulskij

Tutkijat: **Paolo Fornaro**, **Ville Kaitila**,

Otto Kässi ja **Nelli Valmari**

Tutkimusharjoittelija: **Maria Wang**

Makrotalous ja julkistalous

Tutkimusjohtaja: **Niku Määttänen**

Tutkimusneuvonantaja: **Tarmo Valkonen**

Tutkimuspäällikkö: **Tero Kuusi**

Ennustepäällikkö: **Markku Lehmus**

Tutkijat: **Birgitta Berg-Andersson** ja

Hannu Kaseva

Suunnittelija: **Eija Kauppi**

Tutkimusharjoittelijat: **Jetro Anttonen** ja

Aleksi Avela

Uudet teknologiat

Tutkimusjohtaja: **Jyrki Ali-Yrkkö**

Tutkijat: **Martti Kulvik**, **Juri Mattila**, **Mika**

Pajarinen, **Timo Seppälä** ja **Ilkka Ylhäinen**

Tutkimusharjoittelija: **Johannes Hirvonen**

Hallinto

Talous- ja hallintojohtaja: **Markku Lammi**

Viestintäjohtaja: **Tytti Sulander**

Graafinen piirtäjä: **Kimmo Aaltonen**

Taloustaloustieteen päällikkö: **Kirsti Jalaistus**

Järjestelmäasiantuntija: **Matti Lammi**

Atk-päällikkö: **Petteri Larjos**

Toimistos sihteeri: **Päivi Pöyry**

Atk-tukihenkilö: **Christina Tigerstedt**

Toimitusjohtajan assistentti: **Minna Tokkari**

Tytäryhtiöt

Etlatieto Oy

Toimitusjohtaja: **Jyrki Ali-Yrkkö**

Taloustieto Oy

Toimitusjohtaja: **Markku Lammi**

Etla Senior Fellows

Juha Alho, Professor of emeritus, University of Helsinki, Department of Social Research, Helsinki, Finland

Erling Barth, Professor, Department of Economics, University of Oslo, Norway

Jed DeVaro, Professor, Department of Management and Department of Economics, California State University, East Bay, United States

Ari Hyytinen, Professor, Hanken School of Economics, Helsinki, Finland

Martin Kenney, Professor, University of California, Davis, United States

Mikko Ketokivi, Professor, IE Business School, Madrid, Spain

Aija Leiponen, Associate Professor, Cornell University Ithaca, New York, United States

Sari Pekkala-Kerr, Senior Research Scientist, Wellesley College, Massachusetts, United States

Joel Schallowitz, Professor, Kellogg School of Management, Evanston, United States

Otto Toivanen, Professor, Katholieke Universiteit Leuven, Leuven, Belgium

John Zysman, Professor, University of California, Berkeley, United States

LIITE 3

Etlan sarjoissa ilmestyneet julkaisut

Suhdannejulkaisut

Suhdanne-vuosikirja. Nro. 1/2019, 98 s.

Suhdanne-vuosikirja. Nro. 2/2019, 96 s.

Katsaukset

Kuukausiraportti-verkkajulkaisu, 12 päivitystä.

Toimialakatsaus-verkkajulkaisu, 2 päivitystä.

Sarja B

B278

Bengt Holmström – Seppo Honkapohja – Anni Huhtala – Ari Hyytinen – **Antti Kauhanen** – **Heli Koski** – **Tero Kuusi** – **Mika Maliranta** – **Katariina Nilsson Hakkala** – Panu Poutvaara – **Petri Rouvinen** – Otto Toivanen – **Vesa Vihriälä**, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, Taloustieto Oy, Helsinki, 253 s.

Raportit

No 88

Jyrki Ali-Yrkkö – Mika Pajarinen, Tutkimus- ja kehitystoiminnan kansainvälistyminen, 15.2.2019. 15 s.

No 89

Jyrki Ali-Yrkkö – Tero Kuusi, Brexit and Indirect Impact Routes through Global Value Chains, 14.3.2019. 18 s.

No 90

Jukka Lassila – Tarmo Valkonen, Eläkevarat ja riskien jako työeläkejärjestelmässä, 7.5.2019. 37 s.

No 91

Mika Maliranta – Satu Nurmi, Maahanmuuttaja-taustaiset, paikalliset ja globaalit yritykset Suomen työpaikka- ja tuotantorakenteiden muutoksessa, 14.5.2019. 25 s.

No 92

Antti Kauhanen – Markku Lehmus, Työaika, työllisyys ja kilpailukyky, 12.8.2019. 24 s.

No 93

Henri Huttunen – **Timo Seppälä** – Ilkka Lähteenmäki – **Juri Mattila**, What Are the Benefits of Data Sharing? Uniting Supply Chain and Platform Economy Perspectives, 19.9.2019. 16 s.

No 94

Rita Asplund – Antti Kauhanen – Pekka Vanhala, Supistuvissa ammateissa toimineet: aikuiskoulutukseen osallistuminen vähäistä, 17.10.2019. 14 s.

No 95

Birgitta Berg-Andersson, EU:n Venäjän vastaisten kauppapakotteiden vaikutus länsimaiden vientiin, 11.11.2019. 17 s.

No 96

Niku Määttänen, Poisto-oikeudet, investoinnit ja julkinen talous, 2.12.2019. 18 s.

No 97

Jyrki Ali-Yrkkö – Mika Pajarinen – Ilkka Ylhäinen, Business Angel Investment, Public Innovation Funding and Firm Growth, 4.12.2019. 18 s.

Working Papers

No 63

Paolo Fornaro – Mika Maliranta – Petri Rouvinen, Immigrant Innovators and Firm Performance. 2.1.2019. 31 s.

No 64

Kristiina Huttunen – Tuomas Pekkarinen – Roope Uusitalo – **Hanna Virtanen**, Lost Boys: Access to Secondary Education and Crime, 13.3.2019. 47 s.

No 65

Mikko Silliman – **Hanna Virtanen**, Labor Market Returns to Vocational Secondary Education, 13.3.2019. 40 s.

No 66

Svend E. Hougaard Jensen – **Jukka Lassila – Niku Määttänen – Tarmo Valkonen** – Ed Westerhout, Top 3: Pension Systems in Denmark, Finland, and the Netherlands, 2.4.2019. 12 s.

No 67

Tero Kuusi – Pekka Martikainen – Tarmo Valkonen, The Influence of Old-age Retirement on Health: Causal Evidence from the Finnish Register Data, 18.4.2019. 26 s.

No 68

Olli Halminen – Henni Tenhunen – Antti Heliste – **Timo Seppälä**, Artificial Intelligence Applications & Venture Funding in Healthcare, 20.8.2019, 13 s.

No 69

Roope Ohlsbom – **Mika Maliranta**, Management Practises in Finnish Manufacturing Establishments: Evidence from FMOP, 23.9.2019. 36 s.

No 70

Andrea Ariu – **Katariina Nilsson Hakkala** – Bradford J. Jensen – Saara Tamminen, Service Imports, Workforce Composition, and Firm Performance: Evidence from Finnish Microdata, 30.10.2019, 39 s.

No 71

Katariina Nilsson Hakkala – Yao Pan, Emerging Trade Battlefield with China: Export Competition and Firm's Coping Strategies, 30.10.2019, 44 s.

Muistiot

No 72

Heli Koski – Mika Pantzar, Data Markets in Making: The Role of Technology Giants, 19.11.2019, 29 s.

No 73

Antti Kauhanen – **Krista Riukula**, The Costs of Job Loss and Task Usage, 9.12.2019. 48 s.

No 74

Jukka Lassila – **Tarmo Valkonen**, Alternative Demography-based Projection Approaches for Public Health and Long-term Care Expenditure, 20.12.2019. 20 s.

No 75

Terhi Maczulskij – Petri Böckerman, Losing a Job and (Dis)incentives to Move, 30.12.2019. 43 s.

No 75

Rita Asplund, Julkisten työvoimapalvelujen vai-
kuttavuudesta tarvitaan hyödyllisempää perustie-
toa. 3.1.2019. 8 s.

No 76

Jetro Anttonen – **Tero Kuusi** – **Markku Lehmus**
– Seppo Orjasniemi, 2013 – The Finnish Divergen-
ce, 6.2.2019, 14 s.

No 77

Rita Asplund – **Pekka Vanhala**, Haasteena työllis-
syysasteen nostaminen, 22.3.2019, 13 s.

No 78

Tero Kuusi – **Martti Kulvik** – Maarit Laiho – An-
nina Ropponen – Maija Vähämäki, Työ automati-
saation rattaissa – Havaintoja työstä ja tuottavuus-
tuesta työn murroksessa, 27.3.2019. 10 s.

No 79

Aki Kangasharju – **Antti Kauhanen**, Hallituskau-
den työllisyysshaaste: Työllisyysasteen nousu 75
prosenttiin edellyttää uusia rakenneuudistuksia ja
parempaa kilpailukykyä, 11.5.2019. 6 s.

No 80

Timo Seppälä – **Juri Mattila** – Risto Rajala, Is the
Digital Future Sustainable?, 12.6.2019. 5 s.

No 81

Hanna Virtanen, Ammatilliseen vai lukioon? Kou-
lusvalinta vaikuttaa työuralla menestymiseen,
6.8.2019. 9 s.

LIITE 4

Artikkelit ja julkaisut muissa kuin Etlan sarjoissa

Tieteelliset julkaisut sekä artikkelit tieteellisissä aikakauskirjoissa ja akateemisissa sarjoissa

Karsten Albæk – **Rita Asplund** – Erling Barth – Lena Lindahl – Marte Strøm – **Pekka Vanhala**, Better Late Than Never? How Late Completion Affects the Early Careers of Dropouts. IZA Discussion Paper, 12560, August 2019.

Petri Böckerman – Alex Bryson – **Antti Kauhanen** – Mari Kangasniemi, Does Job Design Make Workers Happy? Scottish Journal of Political Economy, Volume 67, Issue 1.

Jed DeVaro – **Antti Kauhanen** – **Nelli Valmari**, Internal and External Hiring. ILR Review, Volume 72 Issue 4, August 1, 2019, pp. 981–1008.

Ekinci Emre – **Antti Kauhanen** – Michael Waldman, Bonuses and Promotion Tournaments: Theory and Evidence. The Economic Journal, Volume 129, Issue 622, August 2019, pp. 2342–2389.

Ekinci Emre – **Antti Kauhanen** – Michael Waldman, Why are some executives paid mostly in salary, while others in bonus? LSE Business Review, 16.9.2019.

Paolo Fornaro – Henri Luomaranta, Nowcasting Finnish real economic activity: a machine learning approach. Empirical Economics, Volume 58, Issue 1, pp. 55–71.

Olli Halminen – Henni Tenhunen – Antti Heliste – **Timo Seppälä**, Factors Affecting Venture Funding of Healthcare AI Companies. Proceedings of 17th International Conference on Informatics, Management and Technology in Healthcare (ICIMTH 2019).

Taneli Hukkinen – **Juri Mattila** – **Timo Seppälä** – Kari Smolander – Tobias Gooden, Skimping on Gas – Reducing Ethereum Transaction Costs in a Blockchain Electricity Market Application. Proceedings of 52nd Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS 2019).

Antti Kauhanen – **Mika Maliranta**, The Roles of Job and Worker Restructuring in Aggregate Wage Growth Dynamics. Review of Income and Wealth, Volume 65, Issue 1, pp. 99–118.

Martin Kenney – **Petri Rouvinen** – **Timo Seppälä** – John Zysman, Platforms and Industrial Change. Industry and Innovation, Taylor & Francis, Volume 26, Issue 8, pp. 871–879.

Sari Kerr – **Terhi Maczulskij** – **Mika Maliranta**, Within and Between Firm Trends in Job Polarization: The Roles of Globalization and Technology. Journal of Economic Geography, 9.11.2019.

Heli Koski, Datamarkkinat voivat paljastaa liikaa. Onko kilpailupolitiikasta keppihevoseksi lopputuotemarkkinoilla? Kansantaloustieteellinen Aikakauskirja 1/2019, s. 80–90.

Heli Koski – **Mika Pajarinen** – **Petri Rouvinen**, What company characteristics are associated with the adoption of social media? Industry and Innovation, Volume 26, Issue 8, pp. 880–897.

Kristiina Huttunen – **Krista Riukula**, Parental Job Loss and Children's Careers. IZA Discussion Papers Series, 12788, November 2019.

Tiina Kuuppelomäki – Mika Kortelainen – Tuomo Suhonen – **Hanna Virtanen**, Does admission to elite engineering school make a difference? VATT Working Papers, 127, 31.10.2019.

Maija Vähämäki – **Tero Kuusi** – Maarit Laiho – **Martti Kulvik**, The road to productivity with automation: Dialogue between the experienced and measured, Digital Work and the Platform Economy, Routledge.

Petteri Juvonen – **Jetro Anttonen** – **Paolo Fornaro** – Wilma Nissilä – Henri Nyberg – Harri Pönkä, Aikasarjamallit apuna Suomen talouden seurannassa. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Taloustieteellinen yhdistys, 3/2019.

Muut tutkimusjulkaisut ja artikkelit

Heikki Ailisto – Anssi Neuvonen – Henrik Nyman – Marco Halén – **Timo Seppälä**, Tekoälyn kokonaiskuva ja kansallinen osaamiskartoitus – loppuraportti, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:4.

Heikki Ailisto – Anssi Neuvonen – **Timo Seppälä** – Marco Halén – Henrik Nyman – Heli Helakoski, Finnish AI Competences and How to Make Them Stronger, Article Series of Government's analysis, assessment and research activities, Policy Brief 2019:3.

Karsten Albæk – **Rita Asplund** – Erling Barth – Lena Lindahl – Marte Strom – **Pekka Vanhala**, Better Late Than Never? How Late Completion Affects the Early Careers of Dropouts, IZA Institute of Labor Economics, IZA DP No. 12560.

Jyrki Ali-Yrkkö – **Juri Mattila** – **Mika Pajarinen** – **Timo Seppälä**, Digibarometri 2019: Digi tulee, mutta riittävätkö resurssit?, Taloustieto Oy, Helsinki.

Rita Asplund, Kvantitatiivt fokus snedvrider systemsättningsdiskussionen. Affärsmagasinet FORUM, 3/2019.

Rita Asplund – **Pekka Vanhala**, Vieraskynä: Onko virallinen työllisyysaste järkevin poliittinen ohjenuora? Nykyiset mittarit voivat vääristää kuvaa työllisyydestä. Lännen Media, 6.4.2019.

Paolo Fornaro, Immigrant entrepreneurship as mean of integration: evidence from Finland. TEM, 28.5.2019.

Seppo Honkapohja – **Tero Kuusi**, Hitaan kasvun anatomia, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 193–216.

Ari Hyytinen – **Mika Maliranta**, Kasvu ja talouden dynamiikka yritystasolla, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 57–77.

Sami Jysmä – Ilkka Kiema – **Tero Kuusi** – **Markku Lehmus**, The Finnish Potential Output: Measurement and Medium-term Prospects, Publications of the Government's analysis, assessment and research activities 2019:13.

Ville Kaitila – **Markku Lehmus**, The European Economy in the Medium Term. AIECE, 10.5.2019.

Salla Kalin – Seppo Kari – Ilpo Kauppinen – Kaisa Kotakorpi – **Niku Määttä** – Olli Ropponen – **Tarmo Valkonen**, Verotuksen muutospaineet ja tulevaisuus, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:35.

Antti Kauhanen, Vaaliterveisiä: Aikuiskoulutustuki helpottaisi työn murroksesta selviämistä, jos se kohdentuisi paremmin. Polkuja työhön -blogisarja, 10.4.2019.

Antti Kauhanen, Osaavan työvoiman tarjonta ja työmarkkinat, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 155–173.

Antti Kauhanen – **Krista Riukula**, Työmarkkinoiden eriytyminen ja tasa-arvo Suomessa, Näkökulmia sukupuolten tasa-arvoon: Analyyskejä tasa-arvobarometrista 2017, s. 80–100. Raportteja 6/2019. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Heli Koski – Kimmo Ollikka – **Ilkka Ylhäinen**, Environmental Policy, Green Innovation and Market Developments, Publications of the Government's analysis, assessment and research activities, 2019:36.

Heli Koski – **Petri Rouvinen**, Datamarkkinat ja digitaaliset alustat arvonaluonnissa. Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 99–118.

Tero Kuusi – Pekka Martikainen – **Tarmo Valkonen**, Terveys paranee vanhuuseläkkeelle siirtäessä – entä sitten? Promeq Policy Brief 20.3.2019.

Martti Kulvik – **Tero Kuusi** – Maarit Laiho – Maija Vähämäki, Robotti toimistotyöntekijän kumppanina: tapaustutkimuksen näkökulmia työhön ja sen tuottavuuteen, Talous & Yhteiskunta 2/2019, s. 30–34.

Marita Laukkanen – **Mika Maliranta**, Yritystuet ja kilpailukyky, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, 2019:33.

Markku Lehmus, Euro Growth Indicator December 2019, Euroframe.

Markku Lehmus, Tuleva kasvu on tuottavuuden varassa. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Taloustieteellinen yhdistys, 3/2019.

Markku Lehmus, Suomen talouskasvu hidastuu. Newsec Kiinteistömarkkinakatsaus, 13.9.2019.

Markku Lehmus, Eurogrowth Indicator September 2019. Euroframe.

Markku Lehmus, Eurogrowth Indicator June 2019. Euroframe.

Markku Lehmus, Eurogrowth Indicator March 2019. Euroframe.

Markku Lehmus, Economic Assessment of the Euro Area. Economic Assessment of the Euro Area, Euroframe Winter 2018/2019.

Mika Maliranta, Mistä tekijöistä talouskasvu rakentuu, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 35–55.

Juri Mattila – **Petri Rouvinen** – **Timo Seppälä**, BRIE-ETLA Conference Notes – Business and Work in the Era of Intelligent Tools, 1.2.2019.

Juri Mattila – **Timo Seppälä** – Taneli Hukkinen – Arto Laikari – Kalle Markkanen – Riikka Koulu – Kai Jia, Lohkoketjuteknologian hyödyntämismahdollisuudet palkkatulojen verotuksessa, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:30.

Heikki Metsäranta – **Krista Riukula** – **Antti Kauhanen** – **Paolo Fornaro**, Liikennejärjestelmän työmarkkinavaikutukset ja niiden arviointi, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:69.

Tomasz Mucha – **Timo Seppälä** – Rasmus Niemi, Catching the AI Wave – Diffusion of Artificial Intelligence Technologies through S&P500 Companies, AI Day 2019 – FCAI, Poster session.

Katariina Nilsson Hakkala, Ulkomaankauppa ja talouskasvu, Suomen kasvu – Mikä määrää tahdin muuttuvassa maailmassa?, s. 119–140.

Katariina Nilsson Hakkala – **Ville Kaitila** – **Tero Kuusi** – **Markku Lehmus** – **Maria Wang**, The Economic Impact of EU Free Trade Agreements on Finland and the EU, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:70.

Katariina Nilsson Hakkala – **Antti Kauhanen** – **Heli Koski** – **Tero Kuusi** – **Jukka Lassila** – **Mika Maliranta** – **Niku Määttä** – **Krista Riukula** – **Petri Rouvinen** – **Tarmo Valkonen** – **Vesa Vihti**, Muistioita tulevalle hallitukselle – Talouspolitiikan linjaus keväällä 2019, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, 8.1.2019.

Timo Seppälä, Ennustaminen paremmaksi tekoälyllä? Tampereen Kauppakamari, 17.9.2019.

Timo Seppälä, Hype-puheesta jäsentyneeseen keskusteluun tekoälystä – Ymmärrettävästi super-tekoäly koetaan pelottavaksi. Tekniikka & Talous, 12.2.2019.

Timo Seppälä – Esko Hakanen – Ilkka Lähteenmäki – **Juri Mattila** – Rasmus Niemi, The Resource Dependency of Data: A Prospective on Data Sharing in Supply Chains, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3493650>.

Svetlana Solovieva – Taina Leinonen – Kirsti Husgafvel-Pursiainen – **Antti Kauhanen** – **Pekka Vanhala** – **Rita Asplund** – Eira Viikari-Juntura, Controlling for Structural Changes in the Workforce Influenced Occupational Class Differences in Disability Retirement Trends, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2019, 16(9), 1523.

Hanna Virtanen, Tutkimuksellinen näkökulma Urbaania Kasvua -hankkeeseen. Urbaania Kasvua Vantaa -blogi.

Hanna Virtanen, Urbaania Kasvua -hanke tutkimuksen valossa. Vantaan kaupungin uutislehtinen, 23.8.2019.

LIITE 5

Seminaareja Etlassa

1.3.

Jukka Pirttilä (HY): Screening through activation? Differential effects of a youth activation programme.

29.3.

Aspasia Bizopoulou (VATT): Job Tasks and Mismatch Within Occupations.

5.4.

Jaakko Nelimarkka (HY): The effects of government spending under anticipation: the noncausal VAR approach.

17.5.

Krista Riukula (Etla): The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage.

7.6.

Anni Huhtala (VATT): Ympäristö, sääntely ja kasvu.

14.6.

Tuuli Koivu (Nordea): Kiinan talouskehitys ja haasteet.

23.8.

Jussi Heikkilä (Nokia): A bibliometric analysis of the link between standardization and economic growth.

27.8.

Roope Ohlsbom (Jyväskylän yliopisto): Management practices in Finnish manufacturing establishments: evidence from FMOP (Maliranta & Ohlsblom).

9.10.

Martti Kulvik – Tero Kuusi (Etna): Rakennusalan kilpailukyky ja uudistuminen (VnK RAKSA)-hankkeen antia.

11.10.

Jarkko Harju (VATT): Using Payroll Tax Variation to Unpack the Black Box of Firm-Level Production.

21.10.

Niku Määttänen (Etna): Poisto-oikeudet, investoinnit ja julkinen talous.

8.11.

Ville Sinkkonen (UPI): Trumpilaista ulkopoliitikkaa kiristävän suurvaltakamppailun maailmassa.

11.11.

Atso Vesterinen (Aiwo Digital Oy): Demonstraatioita yrityksen tekoälyn ja laadullisen analytiikan reaaliaikaisesta palvelusta.

LIITE 6

Esitelmät, alustukset ja keskustelut

Jyrki Ali-Yrkkö

The assessment of the digital economy, Digihankkeen tulosten esitys Tanskan veroviranomisille, 7.11.

Digitaalitalouden koko, KKV-päivä 2019: Kuluttajat kilpailulle avatuilla markkinoilla, Tilastokeskus, 3.10.

Julkisen rahoituksen vaikuttavuus ja sen evaluointi, esitelmä Montenegron talousministeriön delegaatiolle, TEM, Helsinki, 2.9.

Brexit and indirect impact routes through value chains, National Institute of Economic and Social Research, Lontoo, Iso-Britannia, 6.6.

Brexit and routes of value chains, Challenges of Europe Conference, Split University, Croatia, 24.5.

Brexit muuttaa arvoketjuja, Etna ja UPI, 14.5.

Yritystuet ja kansainvälinen toimintaympäristö, Hallitusneuvottelut, 14.5.

T&k-toiminnan kansainvälistyminen, Tilastokeskus, 29.3.

Millaisia ovat arvoketjut Suomen ja Britannian välillä, UM, UPI, Wärtsilä ja Etna, Säätytalo, Helsinki, 14.3.

Osaamisen haasteet ja t&k, EK, 30.1.

T&k-toiminnan kansainvälistyminen, EK, 30.1.

Jyrki Ali-Yrkkö – Aki Kangasharju

Etlan toiminnan esittely Tillväxtanalysin johdolle, 4.4.

Jyrki Ali-Yrkkö – Timo Seppälä

BRIE-Etla, Business Finland, 23.1.

Rita Asplund

Session 6: Labour markets and labour policies, WORK2019, 15.8.

Päättäjäraati Future of work – what is & should be the role of public services?, Työllistäminen 2019, 12.2.

Luento: Korkeakoulutus hyödykkeenä, Tampereen yliopisto, 1.2.

Jed DeVaro – Antti Kauhanen – Nelli Valmari

Internal and External Hiring, ASSA Annual Meeting, 8.1.

Paolo Fornaro

Nowcasting: Theory and practice, Nordic Statistical Meeting, 26.8.

Nowcasting Finnish economic activity: a machine learning approach, ISI World Statistics Congress, 21.8.

Nowcasting Finnish GDP: a Machine Learning approach, "Nowcasting methods and Finnish Business Cycle Turning Points" Workshop at the university of Turku, 6.8.

Nowcasting Finnish economic activity: a Machine Learning approach, JCR Workshop: Big Data and Economic Forecasting 2019, 16.5.

Some facts on immigrant entrepreneurship in Finland, Waaberi-hankkeen kickstart -tapahtuma (Suomen Somali seura), 2.5.

Microdynamics, granularity and populism: the Finnish case, KT-päivät, 7.2.

Ville Kaitila

Taloustilanne ja -näkymät, Helsingin laskentaekonomien vuosikokous, Helsinki, 11.12.

Tuotetason kysynnän käyttö Etlan ennusteessa, Kuluttajahintaindeksin asiantuntijaryhmän kokous, Tilastokeskus, 30.9.

Ville Kaitila – Markku Lehmus

The European Economy in the Medium Term, AIECE, Haag, Alankomaat, 10.5.

Aki Kangasharju

Kasvu hidastuu – tuleeko taantuma? Menestyjätseminaari, Kauppalehti, Helsinki, 10.12.

Hallitusohjelma ja Suomen tulevaisuus, Ruka Yrittäjäareena, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät, Kuusamo, 21.11.

Miltä Suomen talous näyttää 2020-luvulle tultaessa? Suomen harjoittelukoulujen rehtoreiden syysseminaari, Harjoittelukoulujen rehtorit ry., Helsinki, 19.11.

Ilmasta rahaa – Ilmasto kiittää. Miten ympäristötietoisuus muutetaan liiketoiminnaksi? LVI-Päivät, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry, Tampere, 15.11.

Suomen talouden tila ja tulevaisuus, Raha & Talous, Jyväskylän messut ja Keski-suomalainen, Jyväskylä, 13.11.

Suhdannenäkymiä vuoteen 2020, Sijoituspäivä, Eläkesäätiöyhdistys, Helsinki, 7.11.

Talousnäkymät ja hallitusohjelma, Arviointiseminaari 2019, KPMG, Helsinki, 6.11.

Yrittäjyyden merkitys kasville ja työllisyydelle, Kansallinen Yrittäjyysfoorumi, Työ- ja elinkeinoministeriö, 5.11.

Studia Generalia: Taloustietäjät kehässä – suunta tulevaan, Hervannan johtamisaamu, Poliisiammattikorkeakoulu, Tampere, 4.10.

Missä tilassa Suomi on? -strategiapäivä, Castrén & Snellman Attorneys Ltd, 2.10.

Hallitusohjelma, työllisyys ja investoinnit, Espoon kaupungin teknisen ja ympäristötoimen sidosryhmätilaisuus, 1.10.

Uusi hallitusohjelma – mitä ammatilliselta koulutukselta oikein halutaan? Osaamista yhdessä -tapahtuma, FCG Koulutus Oy, Helsinki, 26.9.

Talousnäkymät, Metsäteollisuus ry:n talousvaliokunta, 26.9.

Talousskatse, Tulevaisuuden kestävä kaupunki-kehitystä, Senaatti-Kiinteistö, Musiikkitalo, Helsinki, 12.9.

Ajankohtaista taloudesta, OK! Akatemia-seminaari, TAT, 28.8.

KLUBI-esitelmä: Taloustilanne ja hallitusohjelman järjest (tömydet), 21.8.

Talouden iso kuva ja tulevaisuus, Kuntajohtajapäivät, FCG Koulutus, Suomen Kuntaliiton ja Kuntajohtajat ry, Jyväskylä, 9.8.

SuomiAreena: Planeetalle mahtuva talous, New Global, Suomen Luonnonsuojeluliitto, Suomen Lähetysseura, 18.7.

SuomiAreena: Mistä syntyvät maailmaa mullistavat uudet ideat? Business Finland, 18.7.

SuomiAreena: Lukutaito – ankallisaarteemme, EK, 16.7.

New Technologies in the Era of Shrinking Workforce, Teknologiateollisuus ry, 6.6.

Taloudelliset kannustimet ja ympäristön kestävyys, Ympäristöpäivä, Helsinki, 16.5.

Uuden hallituksen talouspolitiikan paineet, Helsingin seudun kauppakamarin kevätkokous, Helsinki, 8.5.

Euroopan kilpailukyky, Teknologiateollisuus ja Teollisuuden palkansaajat, 25.4.

Markkinaraati: Suomen talouden haasteista vaalien jälkeen, Kauppalehti, 12.4.

Ennakoi ja reagoi: 20-luvun uhkakuvat, EY:n järjestämä pörssi- ja suuryritysten hallitusten sekä ylimmän johdon foorumi SnowBoard, Levi, 28.3.

Antti Kauhanen

Työn murros ja siihen sopeutuminen, Työllistymisen uudet mahdollisuudet ja haasteet -seminaari, 24.10.

Työn murros: Minkälaista politiikkaa tarvitaan? Pääkaupunkiseudun kuntien työn murros -työryhmä, 10.10.

Työn murros: Minkälaista politiikkaa tarvitaan? Sitra Kestävän talouspolitiikan johtamiskurssi 14, 9.10.

Technological upheaval and labour markets, Suomen Pankin seminaari, 2.9.

Työmarkkinoiden eriytyminen ja tasa-arvo Suomessa, Sosiaaliturvan asiantuntijaseminaari, Eläketurvakeskus, 30.8.

The Effects of an Education-Leave Program on Educational Attainment and Labor-Market Outcomes, Taloustutkijoiden kesäseminaari, 11.6.

Why Finnish polytechnics reject top applicants, kommentti, Taloustutkijoiden kesäseminaari, 11.6.

Aikuiskoulutustuen arviointi, Osaamisen kehittämisen kaksikantainen työryhmä, 10.6.

Palkkatuen vaikuttavuuden arviointi, Tutkimusseminaari työvoimapolitiikasta, Työ- ja elinkeinoministeriö, 14.3.

Jatkuvan oppimisen rakenteet – kansainvälinen vertailu, Osaamisen tulevaisuuspaneeli, Opetus- ja kulttuuriministeriö, 27.2.

Miten ammattikorkeakoulutus vaikuttaa menestykseen työmarkkinoilla? Akava Works, 21.2.

TUTKIMUS + POLITIIKKA = RATKAISU, Ratkaisuja tieteestä, Suomen Akatemia, 14.2.

Tiede kohtaa vaalit – työ ja osaaminen tulevaisuudessa, Suomen Akatemia, 6.2.

Työmarkkinoiden kehittämistarpeet, Etla Akatemia, 24.1.

Antti Kauhanen – Krista Riukula

The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage, Helsinki Graduate School of Economics Labour and Public Economics Seminar, 29.5.

Työmarkkinoiden eriytyminen ja tasa-arvo Suomessa, Julkistamistilaisuus: Näkökulmia sukupuolten tasa-arvoon – analyyseja tasa-arvobarometrista 2017, Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitos, 20.3.

Heli Koski

Tulevaisuuden Suomi – teknologian takapajula vai innovaatiotoiminnan edelläkävijä, Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta, 11.12.

Data giants in finance – reshaping the industry? Data driven financial stability: opportunities and challenges in big data, Finlandia-talo, 3.12.

Digital disruption and value generation: Finnish perspective, Femcat-roundtable, Business Finland, 7.11.

Omat ostot -palvelun vaikutus ostokäyttäytymiseen, SOK, 25.10.

When the market for data reveal too much – coordination to avoid transparency under the guise of competition policy, GSE lunch seminar, 7.10.

When the market for data reveal too much – coordination to avoid transparency under the guise of competition policy, EARIE Conference, Barcelona, 30.8–1.9.

Personal data – making the markets, SASE Conference: Fathomless Futures: Algorithmic and Imagined, New York, USA, 27.–30.6.

How do competition policy and data brokers shape product market competition? International symposium on the data economy: Data brokers and competition, Paris, France, 12.6.

The digital economy from a Finnish perspective, NTTS Conference, Eurostat/European Commission, Brussels, Belgium, 15.3.

Miten datanvälittäjät vaikuttavat kilpailuun ja hintoihin tuotemarkkinoilla? KT-päivät, Oulu, 7.2.

Heli Koski – Nelli Valmari

Short-term impacts of GDPR on firm performance, Data Economy: business opportunities, regulation and competition -seminaari, BRIE-Etla, 27.11.

Martti Kulvik

Riittääkö rakennusalan tuottavuus ja innovatiivisuus? RIL-Summit, 21.11.

Martti Kulvik – Annina Ropponen – Tero Kuusi

Havaintoja työstä ja tuottavuudesta työn murroksessa, Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimiala, Henkilöstö- ja kehittämisspalvelut, 19.6.

Martti Kulvik – Maija Vähämäki

A milestone for the long and winding road towards effectiveness with automatization, WORK2019-konferenssi, 14.8.

Tero Kuusi

Työn murros, Sitra, jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän tutkijatapaaminen, 22.11.

Etlan mallit valtiontalouden tarkastusviraston tarkastustoiminnassa, Helsinki, 25.9.

Automatisaation vaikutusten mittaaminen, Valtionhallinnon AI-verkosto, 12.9.

Työ automatisaation rattaissa, WORK2019, 15.8.

Eläköitymisen terveysvaikutukset, Economics of Ageing Workshop 2019 on Resources in Retirement, University of South Wales, 24.6.

Työ automatisaation rattaissa, Valtion henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen johto, 11.6.

Kauppasodan taloudelliset vaikutukset, OP markets -sijoittajaseminaari, 11.6.

Potentiaalisen tuotannon mittaamistapojen kehittäminen EU:ssa, Output gap working group, Euroopan komissio, 17.5.

Rakentamisen tuottavuus, Rakentamisen insinööriliitto, 14.5.

Työ automatisaation rattaissa, Palkeiden asiakasneuvottelukunta, 27.3.

Tero Kuusi – Jyrki Ali-Yrkkö

Brexit arvoketjut, Challenges of Europe: Growth, Competitiveness, Innovation and Well-being, 24.5.

Brexit hankejulkaisu, UM, 14.3.

Tero Kuusi – Martti Kulvik

RIL tietoisuus, Rakentamisen insinööriliitto, 6.6.

Rakentamisen round table, Helsinki, 22.3.

Jukka Lassila

Eläkevarat ja riskien jako, T-ryhmä, 18.1.

Markku Lehmus

Brexit ja Suomen talous, TalousVihreät Etlassa, 25.11.

Commodity prices: Oil price developments, AIECE Autumn Meeting, Brussels, Belgium, 14.11.

Mega trends and sustainability of growth in Europe, EIC Conference, Helsinki, 11.10.

Brexit ja Suomen talous, Helsingin Suomalainen Klubi, Talouspolitiikan ilta, 10.10.

Talouden ennustaminen, Aalto-yliopisto, 9.10.

Talouden horisontissa pilvistä? Energiateollisuuden työmarkkinaseminaari, Helsinki, 19.9.

Suhdanne 2/2019, Suhdanneseminaari, Etla, Helsinki, 16.9.

Newsecin tulevaisuusseminaari, Helsinki, 13.9.

Pitkän aikavälin kasvuennuste, Taloustutkijoiden XXXVI kesäseminaari, Jyväskylä, 11.6.

Suhdanne 1/2019, Etlan suhdanneseminaari, Helsinki, 19.3.

Suhdannekehityksen ennakkointia: Miten jäähtyvä maailmantalous vaikuttaa Suomeen? Avance Asian-ajotoimiston aamuseminaari, Helsinki, 11.3.

Teknologisen kehityksen tuomat muutokset ja markkinatalouksien sopeutuminen, Mikkelin Akatemian, 5.1.

Terhi Maczulskij

Occupational restructuring and skill demand in the future, Aalto yliopisto, sähkötekniikan korkeakoulu, 14.11.

Supistuva ja rutiininomainen työ: mihin työntekijät päätyvät? Teollisuuden palkansaajat, 6.11.

Globalisaatio ja ammattirakenteen murros, Kalevi Sorsa -säätö, 2.10.

Globalisaatio – uhka vai mahdollisuus? Kalevi Sorsa -säätö, 2.10.

Technological Upheaval and labour markets, Suomen Pankki, 2.9.

Occupational mobility of routine workers, SP: Technological upheaval and labour markets, 2.9.

Mika Maliranta

Suomen kansantalouden tila ja näkymät, Eduskuntavaalien tulosten tilannearvionti yritysten ja elinkeinoelämän näkökulmasta, Kauppakamarin kaupan ja palvelujen valiokunta, 3.5.

Tuottavuus, innovaatiot, johtaminen ja luova tuho, luento, Jyväskylän yliopisto, 3.4.

Kasvuteoria ja sovellukset, Jyväskylän yliopisto, 13.3.

Soveltavan kasvuteorian kurssi, luento, Vaasan yliopisto, 6.3.

Empirical analyses on micro-dynamics of productivity growth, luento, Hanken, 7.3.

Miksi julkisen sektorin ansiokehitys pitäisi turvata ja ansiotasoa parantaa? JUKOn hallituksen ja neuvottelukuntien puheenjohtajien, varapuheenjohtajien sekä toimiston neuvottelijoiden yhteinen työmarkkinaseminaari, 27.2.

Päättäjäraati – Mistä uuden kasvukauden eväät 2020-luvulle? Uusi kasvukausi 2019 -illallissemi-naari, SOK, 30.1.

Yritystukien pro-teesit – Näkökulmat yritystuki-keskustelun takana? Vaihtoehtoja yrityksuille -seminaari, Työ- ja elinkeinoministeriö, 22.1.

Luova tuho kansantaloudessa, Studia generalia -tilaisuus, Kulosaaren yhteiskoulun lukio, 21.1.

Johtaminen tutkimuksen kohteena, Kasvatus- ja opetusalan johtaminen -kurssi, 17.1.

Riskinotto, yrittäjyys ja luova tuho, Tieteen päivät, Riskin taloudelliset ilmenemismuodot, 10.1.

Kannattaako Suomessa olla tieteellisesti rohkea ja tehdä riskitutkimusta?, Tieteen päivät, 9.1.

Juri Mattila

Alustatalouden kokonaiskuva, Digitekiä Fast Track, Laurea-ammattikorkeakoulu, 27.9.

Blockchain: Innovation in Distributed Governance in the Cryptosphere, 30th European Conference of the International Telecommunications Society, 17.6.

Vahvoja verkostoja, heikkoja signaaleja, Prosessipäivät, Waku Oy, 21.5.

Lohkoketjuteknologian hyödyntämismahdollisuudet palkkatulojen verotuksessa, Valtiohallinnon lohkoketjuverkosto, 11.4.

Blockchain and Cybersecurity, Aalto PRO, 12.2.

Lohkoketjuteknologia – Alustatalouden neljäs aalto? Tietojenkäsittelytieteen tutkijalinjan luentoklubi, Helsingin yliopisto, 8.2.

Älykäs sopimus ei korvaa sopimusta vaan sopimista, RoboJuristi, Alma Talent, 7.2.

Blockchain technology and its implications in the financial sector, Aalto EE, 6.2.

Niku Määttänen

Ratkaisuja väestön ikääntymisen aiheuttamiin ongelmiin, Kokoomuksen kasvuryhmä, Helsinki, 27.11.

2019 varjobudjetit – kommentteja, Ekonomiska Samfundet, Hanken, 26.11.

Kestävyyssvaje, julkiset investoinnit ja taloudellinen tasa-arvo, Hallitusneuvottelut, 22.5.

Vapaa poisto-oikeus, investoinnit ja julkinen talous, Teknologiateollisuus ry, Helsinki, 7.5.

Katariina Nilsson Hakkala

Luentosarja International trade, Aalto yliopisto, 2019.

Krista Riukula

Liikennehankkeiden työmarkkinavaikutukset, Ratihankkeiden ympäristölliset, liikennejärjestelmälliset ja kaupunkitaloudelliset ulottuvuudet, Uudenmaan liitto, Helsinki, 5.12.

The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage, JSBE Research Seminar, Jyväskylä, 6.11.

Liikennejärjestelmän työmarkkinavaikutusten teoria, empiria ja tietopuutteet, Liikennehankkeiden työmarkkinavaikutukset -sidosryhmäseminaari, 4.11.

The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage, The 31st Annual EALE Conference, Uppsala, Ruotsi, 20.9.

The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage, The 33rd Annual ESPE Conference, Bath, Iso-Britannia, 22.6.

Mitä liikennejärjestelmän työmarkkinavaikutuksista tiedetään ja voidaan tietää? Sidosryhmätyöpaja, 5.6.

Krista Riukula – Antti Kauhanen

The Costs of Job Loss, Occupational Mobility and Task Usage, Tasks V: Robotics, Artificial Intelligence and the Future of Work, Bonn, Saksa, 7.2.

Timo Seppälä

Datan jakamisesta ja tekoälyn soveltamisesta, EK, 19.12.

Intelligent tools and future transformation, Aalto yliopisto, 3.12.

Älykkäät teknologiat ja niiden tulevaisuus, Aalto yliopisto, 2.12.

BRIE-Etla – Shaping the Future in the Era of Intelligent Tools: AI and Beyond, Business Finland, 27.11.

What are Platforms and Distributed Platforms? HSE University, Pietari, Venäjä, 21.10.

Finnish #AI Competences, ECPRD Seminar in Riigikogu, Tallinna, Viro, 3.10.

Teknologiayrityksen arvonluonti, Tampereen yliopisto, 24.9.

What Are the Benefits of Data Sharing? Uniting Supply Chain and Platform Economy Perspectives, Sitra, 19.9.

Digitalisaatio, tekoäly ja tulevaisuuden teknologiakehitys, Soroptimist Finland Ry, 16.9.

What are Service Operations? Aalto University, 16.9.

Arvoketjut ja alustatalous, Metsä Fibre Oy, 11.9.

Digitalisaatio, tekoäly ja tulevaisuuden teknologiakehitys, Tampereen Kauppakamari, 9.9.

Alustatalouden mahdollisuudet, Energiateollisuus ry, 28.8.

Digitalisaatio ja sen johtaminen, Aalto Professional Development, 12.6.

Digi tulee, mutta riittävätkö resurssit? Ohjelmisto- ja e-business ry, 11.6.

Digitaaliset alustat ja ekosysteemit toimitusketjun johtamisessa, Aalto Professional Development, 5.6.

Technological innovations & the unknown future, Aalto Executive Education, 7.5.

Platforms and their Economies, Aalto University, 30.4.

Collaborating with Prime Minister Office on Technologies: Case Finland? Governo Digital RJ 4.0, 3.4.

Alustat, markkinapaikat ja koneoppiminen ovat tätä päivää – entä sinulle? Aalto Executive Education, 29.3.

Alustatalouden ja tekoälyn mahdollisuudet, Energiateollisuus ry, 27.3.

Tools for #AI Discussion, Riigikogu, Foresight Centre, Tallinna, Viro, 26.3.

Tekoäly ja alustatalous kilpailueduksi? Aalto Executive Education, 20.3.

Mitä tekoäly tarkoittaa? Palvelevatko olemassa olevat globaalit säännöt teknologista kehitystä? Tekoäly ja kauppapolitiikka, Ulkoministeriö, 12.3.

New ways of doing business – How AI and digitalization change the world, Aalto yliopisto, 8.3.

Digitalization is integration, Aalto Executive Education, 6.3.

Alustojen merkitys Smart City -ratkaisussa, Enermix Oy, 4.3.

Uudet palvelu- ja liiketoimintamallit, Energia-
virasto, 22.2.

Alustatalous ja sen eri työkalut, Aalto Professional Development, 12.2.

Contemporary Digitalization and Business Development, Aalto Executive Education, 5.2.

Mitkä ovat digitaaliset markkinapaikat? Miten digitaaliset markkinapaikat ovat muuttaneet tuotannon logiikkaa? Tampereen yliopisto, 22.1.

Teknologiamurros – haasteet ja mahdollisuudet? Aalto Executive Education, 16.1.

Timo Seppälä, Henri Huttunen

How to unlock the value of your company's data: the first steps, Sitra, 6.6.

Timo Seppälä – Juri Mattila

Lohkoketjuteknologian ja ohjelmoitavan rahan hyödyntämismahdollisuudet palkkatulojen verotuksessa, Valtioneuvoston kanslia, 15.1.

Michael Waldman – Emre Ekinci – **Antti Kauhanen**
Bonuses and Promotion Tournaments, ASSA Annual Meeting, 8.1.

Tarmo Valkonen

Matalan syntyvyyden taloudelliset vaikutukset, Talousneuvosto, 6.11.

Kestävyyssvaje uuden väestöennusteen valossa, EK, järjestöekonomistit, 6.3.

Miten työstä vanhuuseläkkeelle siirtyminen vaikuttaa terveyteen? Terveystaloustieteen seura, 1.2.

Väestökehitys ja kestävyysvaje, Etlä Akatemia, 24.1.

Tarmo Valkonen – Martti Kulvik

Sote-palveluiden tasa-arvoinen saatavuus ja hinta, Hyvinvoinnin tulevaisuuden mestarikurssi, Työterveyslaitos, Kela ja Suomen Akatemian Strateginen tutkimus, 27.3.

Nelli Valmari

Estimating production functions of multiproduct firms, VATT, 5.12.

Bussien kaukoliikenteen avautuminen kilpailulle, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Helsinki, 11.11.

Hanna Virtanen

Ammatilliseen vai lukioon? Koulutusvalinnan pitkäaikaiset vaikutukset, AMKE ry Johdon Foorumi, 12.11.

Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, koulupudokkuus ja koulusiirtymät, Thinkfest 2019 Päättäjäfoorumi, 30.10.

Labor market returns to vocational secondary education, 4th IZA Workshop on the Economics of Education, 23.9.

Labor market returns to vocational education, EEA, 27.8.

Koulutusinvestoinnit kestävä kasvun ja hyvinvoinnin perustana, OKM, 12.8.

Osaamisen päivittäminen ja kehittäminen tutkimuksen valossa, Vantaan kaupunki, 18.6.

Labour market returns to vocational secondary education, SOLE 2019, 3.5.

Millaisella koulutuspolitiikalla turvataan työn edellytykset? STN Polkuja työhön ja Taidot työhön -hankkeet, 24.4.

Kommenttipuheenvuoro seminaarissa "Continuous learning in a changing labour market", OKM ja TEM, 26.3.

Millaisella osaamisella turvataan talouskasvun edellytykset? Osaamispolku 2030 ja talouskasvu -seminaari, SDP, 12.2.

LIITE 7

Asiantuntijatehtävät, lausunnot ja kuulemiset

Jyrki Ali-Yrkkö

Helsingin Sanomien säätiön innovaatiokilpailun tuomarointi, 22.3.

Business Finlandin Kasvumoottori-rahoitusta koskevien hankkeiden arviointi, Business Finland, 21.3.

Rita Asplund

Käsitteellisen arviointi, International Journal of Manpower, 27.11.

Väitöskirjan käsitteellisen esitarkastus, Oulun yliopisto, 26.11.

Käsitteellisen arviointi, Tiedepolitiikka-lehti, 14.10.

Käsitteellisen arviointi, International Journal of Manpower, 15.9.

Käsitteellisen arviointi, Social Policy & Society, 6.8.

Käsitteellisen arviointi, Applied Economics, 6.2.

Birgitta Berg-Andersson

Kuuleminen, Hörande i Ålands lagting, finans- och näringsutskottet: Landskapsregeringens förslag till budget för Åland 2020, Det aktuella läget i världsekonomin och i Finland, 27.11.

Ville Kaitila

Jäsen Tilastokeskuksen Kuluttajahintaindeksin asiantuntijaryhmässä 2019, 30.12.

Jäsen UM:n OECD-asioiden pysyvässä koordinaatioryhmässä 2019, 30.12.

Aki Kangasharju

Lausunto, U 85/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi uudistusten tukiohjelman perustamisesta, talousvaliokunta, 20.11.

Lausunto, U 85/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi uudistusten tukiohjelman perustamisesta, talousvaliokunta, 17.10.

Antti Kauhanen

Jäsen, työllisyyden edistämisen tutkijatyöryhmä, Työ- ja elinkeinoministeriö, 15.11.

Lausunto, Suomen työmarkkinat, hallituksen työllisyys- ja koulutuspolitiikka, IMF Artikla IV -konsultaatio, 7.11.

Lausunto, HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020, työelämä- ja tasa-arvovaliokunta, 22.10.

Käsitteellisen arviointi, Economic Journal, 19.8.

Käsitteellisen arviointi, Managerial and Decision Economics, 4.4.

Jäsen, Työmarkkinatilastoinnin asiantuntijaryhmä, Tilastokeskus, 27.3.

Ohjausryhmän toiminta, Sopimisen edistäminen työmarkkinoiden murroksessa, Teollisuuden palokansaat, 6.3.

Käsitteellisen arviointi, Empirica, 6.2.

Lausunto, K 11/2018 vp Hallituksen vuosikertomus 2017, tarkastusvaliokunta, 6.2.

Kuuleminen, Kilpailukieltosopimukset, kilpailukieltosopimusten muutostarpeet selvittävä työryhmä, 29.1.

Lausunto, K 22/2018 vp Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018, työelämä- ja tasa-arvovaliokunta, 25.1.

Käsitteellöityksen arviointi, Oxford Economic Papers, 8.1.

Työterveyslaitoksen alueneuvottelukunnan jäsen, Työterveyslaitos, 1.1.

Editorial advisory board member, Journal of Participation and Employee Ownership, 1.1.

Jäsen, Työterveyslaitoksen Helsingin alueellinen neuvottelukunta, 2019–2021, 1.1.

Antti Kauhanen – Terhi Maczulskij

Lausunto, Vuosina 2001 ja 2010 tehdyt kunta-alan palkkaeroselvitykset, kunta-alan työmarkkinajärjestöt, 31.1.

Martti Kulvik

Stream chair, WORK2019-konferenssi, 14.8.

Tero Kuusi

Stream chair, WORK2019-konferenssi, 14.8.

Lisensiaattityön arviointi, Helsingin yliopisto, 1.3.

Markku Lehmus – Aki Kangasharju

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020–2023, talousvaliokunta, 23.10.

Terhi Maczulskij

Varajäsen, Työmarkkinatilastoinnin asiantuntijaryhmä

Kutsuttu jäsen, Nuorten Tiedeakatemia

Jäsen, Terveystaloustieteen seura

Referee-arviointi, Journal of Economic Studies, 18.10.

Referee-arviointi, Economics & Human Biology, 16.9.

Niku Määttänen

Lausunto, Hallituksen esitys laiksi kone- ja laiteinvestointien korotusta poistoista, verojaosto, 22.11.

Lausunto, Hallituksen esitys laiksi kone- ja laiteinvestointien korotusta poistoista, VM, 4.11.

Lausunto, Asuntopolitiikan kehittämisestä, tarkastusvaliokunta, 28.1.

Katariina Nilsson Hakkala

Suomen IPCC-kokous, 1.2.

Otto Kässi

Käsitteellöityksen arviointi, Labour Economics, 20.12.

Tutkimusrahoitushakemusten vertaisarviointi, Swiss National Research Programme (SNF): Digital Transformation Programme, 16.9.

Timo Seppälä

Asiantuntijatyöryhmä, Teknolohiateollisuuden datan jakamisen malliehdot (Model terms of the Technology industries for data sharing), 11.9.

Konsultaatio, Blockchain policy elements, Työ- ja elinkeinoministeriö, 10.9.

Referee, Understanding the Role of Data Governance from the Perspective of Organizations engaging in Digital Ecosystems, HICSS53, 8.8.

Referee, Analysing the profitability of Enterprise Blockchain adoption: a system dynamics framework, Journal of Manufacturing Technology Management, 6.8.

Referee, Blockchain Technology: Analyzing its impact on supply chain integration and performance, Supply Chain Management: An International Journal, 6.8.

Referee, Digital Work and the Platform Economy: Understanding Tasks, Skills and Capabilities in the New Era, Routledge, 12.3.

Tarmo Valkonen

Käsikirjoituksen arviointi, International Journal of Environmental Research and Public Health, 20.12.

Hanna Virtanen

Kuuleminen, Jatkuvan oppimisen politiikan tila ja mahdollisuudet Suomessa, OECD:n asiantuntijoiden kanssa, OKM, 26.3.

LIITE 8

Tuloslaskelma ja tase

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Projektituotot	2 590 892.50	3 049 645.33
Muut tuotot	186 787.00	161 752.00
Tuotot yhteensä	2 777 679.50	3 211 397.33
Kulut		
Henkilöstökulut	3 405 560.88	3 259 239.75
Poistot	14 399.94	19 199.93
Muut kulut	1 571 853.18	1 774 924.21
Kulut yhteensä	4 991 814.00	5 053 363.89
Tuotto-/Kulujäämä	-2 214 134.50	-1 841 966.56
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenrahoitus	1 548 750.00	1 650 000.00
Tuotto-/Kulujäämä	-665 384.50	-191 966.56
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	217 556.56	117 926.10
Yleisavustukset	260 000.00	241 600.00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-187 827.94	167 559.54

Tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	43 199.82	57 599.75
Sijoitukset	3 275 603.12	3 939 308.92
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 318 802.94	3 996 908.67
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset	712 414.57	1 079 698.58
Rahat ja pankkisaamiset	2 150 587.32	1 662 581.92
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 863 001.89	2 742 280.50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 181 804.83	6 739 189.17
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 282 069.23	5 114 509.69
Tilikauden ylijäämä	-187 827.94	167 559.54
Oma pääoma yhteensä	5 094 241.29	5 282 069.23
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 087 563.54	1 457 119.94
Vieras pääoma yhteensä	1 087 563.54	1 457 119.94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 181 804.83	6 739 189.17

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
